

Jankovic-Mes
klanica i prerada mesa

Lačarak, Železnička 40, Tel/Fax: 022/671-006
www.jankovic-mes.co.rs

PHILIP DUŠECI
NIJE VAŽNO GDE, VAŽNO JE NA ČEMU...

philip
Filipovic Co.

Jarački put bb
22000 Sremska Mitrovica
+381 22 624 665
www.duseciphilip.com

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina V • Broj 89 • 17. jun 2016. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

JOŠ MALO

U Sremu su već pali prvi otkosi ječma, a kako procenjuju u Sremskoj privrednoj komori, žetva pšenice će početi za desetak dana. Očekuju se prinosi približni prošlogodišnjim, dok je cena i dalje velika nepoznanica. Ratari tvrde da ih u gubitak vodi svaka cena pšenice ispod 20 dinara za kilogram. **Strana 5.**

U OVOM BROJU

GRABOVCI: ARONIJA

Zdrava biljka za zdrav život Strana 7.

VELIKI RADINCI:
U POSETI PETRU IGRIĆU

Koristiti svoje i tuđe znanje Strana 9.

PLATIČEVO

POSLEDICE
VELIKOG NEVREMENA

Grad uništio letinu

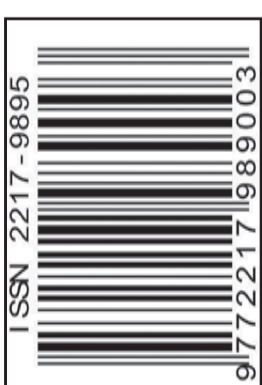
Strana 3.

SMS MALI OGLASI
063/8526-021

JARKOVCI

**STEVAN PARIPOVIĆ,
NAJSTARIJI PAOR U SELU** Strana 11.

Ceo vek u poljoprivredi

**ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •**
Светог Димитрија 22

od 6.6. do 10.6. 2016.

**Produktna berza AD
novi sad**

"Produktna berza" AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

- Rast cene kukuruza
- Realizacija ugovora pšenice roda 2016.
- Rast cena na svetskim berzama

BEOGRAD • OKVIRNI PREKOGRANIČNI SPORAZUM

Saradnja u slivu reke Save

Priprema se Plan upravljanja rizikom od poplava za sliv reke Save i zajedno radi na sprovođenju i pripremi velikog broja projekata koji pomažu u ostvarenju glavnih ciljeva, koristeći raspoložive regionalne mehanizme

Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine prof. dr. Snežana Bogosavljević Bošković otvorila je 1. juna, šesti sastanak država strana Okvirnog sporazuma o slivu reke Save – Republike Srbije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Republike Slovenije, koji ima veliki značaj za prekograničnu saradnju u oblasti voda, usmeravanje konkretnih aktivnosti država i traženje zajedničkih rešenja za održivi razvoj u slivu reke Save. Domaćin današnjeg sastanka je Vlada Republike Srbije, dok je organizator Međunarodna komisija za sliv reke Save, institucija koja usklađuje napore svih država vezano za očuvanje i razvoj reke Save.

U svom uvodnom izlaganju ministar Bogosavljević Bošković je izjavila da države potpisnice Okvirnog sporazuma o slivu reke Save – Bosna i Hercegovina, Re-

Sastanak organizovan na visokom ministarskom nivou

publika Hrvatska, Republika Slovenija i Republika Srbija zajedno sa partnerima u ostvarivanju svojih aktivnosti, sagledavaju rezul-

tate sprovođenja Sporazuma kao i rezultate rada Međunarodne komisije za sliv reke Save. Komisija je postala stabilan mehanizam,

prepoznat i u savskim državama i u širem okruženju kao efikasna organizacija, pouzdan partner i uspešan koordinator sve većeg broja aktivnosti u vezi sprovođenja Sporazuma.

- Ključni cilj Sporazuma je uspostavljanje i održavanje prekogranične saradnje u slivu reke Save radi obezbeđivanja uslova za održivi razvoj regiona, a sprovođenjem sporazuma države naročito nastoje da postignu uspostavljanje uslova za bezbednu plovidbu na reci Savi i njenim pritokama, uspostavljanje održivog upravljanja vodama i održivo upravljanje opasnostima u slivu kao što su poplave, suše, led i nesreće koje uključuju zagađenje vode - istakla je ministarka Bogosavljević Bošković.

Ministarka je govoreći o ostvarenim rezultatima istakla da su oni brojni kao i da je svakako jedan od najvažnijih to što je odobren Plan upravljanja slivom reke Save i da sada predstoji rad vezan za njegovu implementaciju.

- Pripremamo Plan upravljanja rizikom od poplava za sliv reke Save, zajedno radimo na sprovođenju i pripremi velikog broja projekata koji nam pomažu u ostvarenju glavnih ciljeva, koristeći raspoložive regionalne mehanizme. U oblasti plovidbe najznačajnije je uspostavljanje potpuno operativnog rečnog informacionog servisa u Republici Srbiji, završna faza njegove implementacije u

Hrvatskoj, kao i dalji razvoj i nadgradnja skupa plovidbenih pravila. Nastavljamo sa daljim jačanjem učešća javnosti i uključenosti interesnih grupa u proces sprovođenja sporazuma kroz uspostavljanje Savskog saveta za vode kao stalne savetodavne platforme Savske komisije", kazala je ministarka Bogosavljević Bošković.

Ovaj sastanak organizovan je na visokom ministarskom nivou, uz učešće predstavnika međunarodne zajednice. Na sastanku će biti doneta i Deklaracija sa smernicama za dalje sprovođenje Okvirnog sporazuma a prezentovaće se i rezultati rada Međunarodne komisije za sliv reke Save, kao i zajednički rezultati savskih država postignuti u implementaciji Okvirnog sporazuma.

Okvirni sporazum o slivu reke Save potpisan je 2002. godine i na snagu je stupio 2004. godine, a strateški cilj mu je prekogranična saradnja država strana radi obezbeđenja održivog razvoja regiona u slivu reke Save radi uspostavljanja međunarodnog režima plovidbe rekom Savom i njenim plovnicama, uspostavljanja održivog upravljanja vodama i preduzimanja mera za sprečavanje ili ograničavanje opasnosti, kao i za smanjivanje i uklanjanje štetnih posledica uzrokovanih poplavama, leda, suša i slučajeva ispuštanja opasnih materija u vode.

S. P.

BEOGRAD • PREDSTAVLJEN PROJEKAT UNAPREĐENJA KONTROLE HRANE

Od njive do trpeze

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine i Delegacija Evropske unije u Srbiji predstavili su početkom meseca projekat „Informacioni sistem za bezbednost hrane“, koji finansira Evropska unija, a koji za cilj ima unapređenje IT sistema u Upravi za veterinu, Upravi za zaštitu bilja i Sektoru poljoprivredne inspekcije.

Integriranim sistemom upravljanja podacima, dizajniranog po najnaprednijim standardima IT, omogućuje se jačanje kontrole prehrambenih proizvoda biljnog i životinjskog porekla, uključujući i uvoz iz inostranstva, kao i usklađivanje metodologije kontrole bezbednosti hrane sa principima koji se koriste u zemljama članicama EU. To je još jedan korak u ispunjenju standarda tržišta na koje se proizvodi izvoze i kriterijuma za pridruživanje Srbije Evropskoj uniji – poruka je današnjeg sastanka.

Državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine **Danilo Golubović** je naglasio da ljudi sve više teže tome da budu potpuno obavešteni o poreklu hrane i očekuju da njihova hrana bude bezbedna i dobrog kvaliteta" i dodao da je sa ovim projektom Srbija na putu da realizuje osnovni princip EU u oblasti poljoprivrede – integrirani pristup „od njive do trpeze, koji podrazumeva kontrolu svih faza proizvodnje: prerade, prevoza, skladištenja i pripreme hrane.

Istakavši složenost Pregovaračkog poglavlja 12 koje se odnosi na bezbednost hrane, veterinarsku i fitosanitarnu politiku, Golubović je izrazio očekivanje da će Srbija uskoro dobiti nacrt izveštaja Evropske komisije o skriningu za ovo poglavlje i potom merila za otvaranje pregovora.

Sa predavljanja projekta

Šef III sektora operacija Delegacije Evropske unije u Srbiji **Rihard Maša** je naglasio da EU podržava napore Ministarstva i Vlade Republike Srbije u strateškom pristupu kontroli bezbednosti hrane i zaštiti interesa potrošača i ohrabruje odgovoran pristup svih aktera u realizaciji ovog kompleksnog zadatka.

Društveni značaj ovog projekta je u tome što omogućava brže i lakše prikupljanje, analizu i dalju distribuciju informacija, geografsko povezivanje podataka, sistem za upravljanje rizicima i napredni sistem izveštavanja u cilju što bolje kontrole bezbednosti hrane.

Projekat će koristiti postojeća IT rešenja u nadležnim službama, po potrebi ih unaprediti i razviti nove IT aplikacije za evidenciju podataka, novi veb portal za razmenu informacija, aplikacije za potvrde koje izdaju inspekcije i druga IT rešenja neophodna za funkcionisanje integrisanog sistema.

Po završetku predavljanja projekta, korisnici projekta su učestvovali u interaktivnoj radionici koju je projekat organizovao kao podršku procesu implementacije integrisanog informacionog sistema.

EU projekat „Razvoj održivog informacionog sistema za Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine“ razvija integrisani sistem za upravljanje, komunikaciju i kontrolu bezbednosti hrane, zdravlja i dobrobiti životinja i zdravlja bilja u Srbiji, u skladu sa pravnim okvirima Srbije i EU. Projekat sprovodi konzorcijum koji predvodi KPMG. Ukupna vrednost projekta, koji finansira EU, je 1.345.000 evra. Novi informacioni sistem koji će koristiti Uprava za veterinu, Uprava za zaštitu bilja i Poljoprivredna inspekcija biće uspostavljen do kraja 2017. godine.

S. P.

ARILJE • CENOM "CRVENOG ZLATA" 158 DINARA

Nezadovoljni malinari

Proizvođači zahtevaju da kilogram otkupne cene bude 2,30 evra

Trenutna cena neprihvatljiva za malinare

Proizvođači malina i ove godine su nezadovoljni otkupnom cenom malina, a predsednik Asocijacije poljoprivrednih proizvođača malina Srbije Dobrivoje Radović kaže da je trenutna cena "crvenog zlata" 158 dinara.

Radović ističe da je ta cena za proizvođače neprihvatljiva i oni zahtevaju da kilogram otkupne cene

bude 2,30 evra.

- Ako pogledate hemiju, repromaterijal, u odnosu na prošlogodišnji rod, cene su za ovu godinu uvećane od 25 do 60 odsto, kao i radna snaga", naveo je.

Radović nije isključio mogućnost i neke vidove protesta, a ako do njih dođe biće to narednih dana.

RTV

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • DIREKTOR: Dragan Đorđević

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Živan Negovanović
• DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić • TEHNIČKI UREDNIK: Marko Zrilić • REDAKCIJA: Svetlana Đaković, Miroslav Ninković, Marija Balabanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Mišan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • MARKETING: 063/8526-021
• ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144 • RegistarSKI broj NV000659

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

PEĆINCI • POČETAK VELIKOG POSLA I BORBA SA BOLESTIMA I ŠTETOČINAMA

Počela žetva ječma pivarca

Suncokret i kukuruz su u dobrom stanju, dok na pšenici ima pojave fuzarijuma klasa, ali sada ne treba ništa dirati – kaže Milan Aleksić, direktor Agencije za razvoj opštine Pećinci

U petak, 10. juna u Ogaru je počela žetva dvorednog ječma, odnosno ječma pivarca, rekao nam je **Milan Aleksić**, direktor Agencije za razvoj opštine Pećinci u čijem je sastavu odesek za poljoprivredu.

– Kako su temperature bile visoke, konkretno, danas u Ogaru počela je žetva dvorednog ječma, dok je četvoredni i šestoredni ječam u fazi voštane zrelosti. Međutim, tu se pojavljuje jedan problem. I ko je tretirao i ko nije, pojavio se fuzarijum klasa, a naši poljoprivrednici su išli na zaštitu zrna od fuzarijuma. Kako se najavljuje kišovito vreme, mislim da će se žetva kod nas, ipak produžiti. Hemijska sredstva što se tiče fuzarijuma klasa, sada ne vode ničemu. Mestimično na pšenici bilo je i pojave vašiju, ali u ovoj fazi ne treba ništa dirati – zaključuje Aleksić.

Stoku tako da je stočarima dobro došao i oni će ga najviše ostavljati u sopstvena skladišta. I pšenaica je u fazi voštane zrelosti. Međutim, tu se pojavljuje jedan problem. I ko je tretirao i ko nije, pojavio se fuzarijum klasa, a naši poljoprivrednici su išli na zaštitu zrna od fuzarijuma. Kako se najavljuje kišovito vreme, mislim da će se žetva kod nas, ipak produžiti. Hemijska sredstva što se tiče fuzarijuma klasa, sada ne vode ničemu. Mestimično na pšenici bilo je i pojave vašiju, ali u ovoj fazi ne treba ništa dirati – zaključuje Aleksić.

Što se tiče ostalih ratarskih kultura, kukuruz i suncokret su u dobrom stanju i sada se završava kultiviranje. Međutim ratari Donjeg Srema imaju problema s divljim svinjama.

Milan Aleksić

– Divlje svinje prave velike probleme na usevima. Lovci ne smeju da vrše odstrel zbog suprasnih

Divlje svinje poštedele suncokret

i krmača prašćara, ali oni prave velike štete u atarima u Ogaru, Donjem Tovarniku i Obrežu gde su ljudi na nekim parcelama presejavali kukuruz i po dva-tri puta.

Suncokret ne diraju toliko, ali je interesantno da ne napadaju ječam, nego zelenu pšenicu i na njoj prave velike štete – naglašava Milan Aleksić.

On dodaje da šećernu repu pećinački ratari već nekoliko godina izbegavaju, ali je ove godine zasejano više suncokreta nego ranije i da je i on, kao i kukuruz u dobrom stanju, čemu su doprinele i česte padavine.

– Kad je reč o kukuruzu, naši poljoprivrednici su najviše sejali ranije hibride, iz grupe zrenja 300, 400, eventualno 500, a slabije 600 i 700 jer su to kasni hibridi, zbog suše. Kukuruzu i suncokretu prijalo je ovo kišno vreme jer su oni u punoj fazi i porastu, ali za pšenicu bi trebalo lepo vreme, bez padavina kako bi se žetva na vreme završila – kaže na kraju Milan Aleksić.

G. M.

Pšenica u fazi voštane zrelosti

Kukuruz u dobrom stanju

PLATIČEVO • POSLEDICE VELIKOG NEREMENA

Grad uništio letinu

Sve što su vredni sremski poljoprivrednici mesecima radili, za samo nekoliko minuta grad je sraonio sa zemljom

Za porodicu Simić iz Platičeva ovogodišnja berba je završena. Grad koji je zahvatio jedan deo atara sela Platičevo u opštini Ruma, uništio je dinje i lubenice, od paprike neće biti ništa. Velika finansijska sredstva i sav uloženi trud sada su uzaludni. **Vera Simić** se pita šta i kako dalje.

– Ja još uvek ne mogu da verujem da smo za samo nekoliko minuta bukvalno ostali bez svega. Dinje i lubenice su bele pod tunelima i obećavale su dobar rod. Pre podne smo skinuli najlon i evo odmah posle nekoliko sati grad je naš bostan uništio – kaže Vera.

Inače Simići su u tom delu atara koji je tukao grad imali dva jutra lubenica, jutro dinja i jutro kukuruza šećerca. Sada su na tim površinama samo ostaci biljaka koje su trebale da budu izvor zarade za tu platičevačku porodicu.

– Uložili smo dosta u ovu proizvodnju. Proveli na njivi sate i sate, plaćali radnike kako bi sve na vreme uradili i sada kada je sve skoro došlo na dohvat ruke, ostajemo bez ičega. Za bilo koju drugu proizvodnju sada je kasno. Ali što je najvažnije više nemamo ni novca za nova ulaganja, a novo zaduživanje više ne dolazi u obzir – kaže zabrinuta Vera Simić.

Slika u delu platičevačkog atara nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Dinje i paprika na komšijskoj nji-

Biljkama ostao čitav samo koren u zemlji

vi Simića, su bili na dohvat ruke. Uskoro je trebalo da počne i berba tih biljnih vrsta na otvorenom. Grad je to uradio mnogo pre ovih vrednih poljoprivrednika koji sada moraju da spašavaju ono što se spasti može.

– U roku od 24 sata treba uraditi zaštitu preparatima na bazi bakra i kaptana, ali pre toga njivu treba dobro očistiti i ukloniti iskidale vreže. Lubenica može da se povraća, kao i dinja ukoliko nije oštećen korenov sistem. Usev se može oporaviti, ali rod će stići kasno, i sigurno je da planirane zarade na takvim parcelama neće biti – kaže **Gorica Kozobarić** stručni saradnik za zaštitu

bilja u Poljoprivrednoj stručnoj službi u Rumi.

I par dana posle nevremena veoma je teško ući u njive i raditi bilo šta.

Simići kažu da su njive u ovom delu atara ležale u vodi. Traktori u njive ne mogu, pa se zaštita može obaviti samo lednjim prskalicama. Uradiće ono što mogu, a Vera nam potvrđuje da usev nije osiguran:

– Nismo uspjeli da osiguramo usev. Razlog je svakako finansijske prirode jer novca nije preostalo. Više od milion dinara je uloženo, a sada nema ništa. Čak i da smo osigurali, ne verujem da bismo povratili ni polovinu onoga što smo uložili. Simići nisu jedini koji usev nisu

Vera Simić

Na nekim njivama ostao samo najlon

osigurali useve. Mnogi nemaju poverenja u osiguranje, pa proizvodnju prepuštaju slučaju. Razmišljaju: neće baš njih zadesiti nepogoda, a kada se to desi onda je već kasno. Pred Simićima je sada veliki posao, ali biće teško. Kiša je padala skoro svaki dan što otežava ionako tešku situaciju. Ne očekuju previše od njiva koje su pogodjene gradom, jer slika koju vide, ne obećava. I osta-

le njive u tom delu atara, iako je protivgradna odbrana u sleu delovala, su uništene. Na nekima ostao je samo najlon, dinja i lubenica više nema. Stradao je i usev paprike **Ranka Miloševića**, kukuruz i pšenica mnogih proizvođača. Sve što su vredni sremski poljoprivrednici mesecima radili, za samo nekoliko minuta grad je sraonio sa zemljom. **Z. Markovinović**

Obnoviti mesta života

Seoske oblasti su devastirane, zapostavljene i ostarele, a poljoprivredna proizvodnja stagnira, osobito ratarstvo i stočarstvo. Od ukupno 4.600 seoskih naselja u Srbiji, u njih 1.200 najmlađi stanovnik ima više od 60 godina. U narednih 25 godina, preko 25 odsto sela će jednostavno nestati

Floskula o poljoprivredi kao „našoj šansi“ gotovo se izlizala od silne upotrebe. Pri tome je izgubila i svako značenje, ako ga je ikada i imala. Po mnogima, reč je o nekoj vrsti srpske nafte, koja samo što nije potekla u potocima, donoseći svima obilje, a uz malo rada. Sve drugo valja zane-mariti i od poljoprivrede načiniti glavni oslonac budućeg razvoja zemlje.

Alarmantno stanje

„Čak u 86 odsto sela u Srbiji beleži se pad broja stanovnika. U selima danas ima 50.000 napuštenih kuća, a još 150.000 kuća je privremeno nena-stanjeno. Na seoskim područjima živi 260.000 momaka i 100.000 devojaka koji su se približili pedesetoj godini, a da nisu zasnovali porodice. Za 15 godina 700 sela će ostati bez stanovnika, a nakon toga za još jednu deceniju njih 500!

Dakle, za četvrt veka nestaće četvrtina sela u Srbiji. Poljoprivredna penzija je na nivou od 9.000 dinara i prima je 183.000 zemljoradnika. Oko 38 odsto seoskih domaćinstava je siromašno. Za pola veka, od 1950. do 2000. godine, iz sela u gradove je prešlo osam miliona ljudi. U svetu je za takav proces potrebno 120 do 150 godina“, ilustruje upečatljivim podacima razmere krize na selu u Srbiji autor knjige Branislav Gulan, koji je i član novoosnovanog Odbora za selo SANU, krajem 2011. godine.

Istina je, međutim, da bi se tako ovoj grani na leđa prebacio pretežak teret, koji ona jednostavno ne bi mogla sama da ponese. Savremeni svet je sazdan tako da ni takve poljoprivredne velesile, kao što su Holandija ili Danska, sa agrarnim izvozom čija se vrednost meri u milijardama evra, nemaju preovlađujuće učešće tog segmenta privrede u društvenom proizvodu.

Naravno, i mnogi ugledni ekonomisti iz sveta saglasni su da je poljoprivreda u Srbiji oblast s dobrim potencijalima i širokim prostorom za unapređenje. Kao takva, ona može biti uvažena kao strateška privredna grana, ali ne kao „jedina“, već samo kao „jedna od“. To što srpski agrar sada nosi četvrtinu društvenog proizvoda zemlje (u razvijenim zemljama mnogo manje) i visoki postotak ukupnog izvoza, predstavlja zapravo anomaliju, uzrokovanu činjenicom da je Srbija praktično ostala bez industrije.

Nevolja je, međutim, što i tako shvaćena uloga poljoprivrede, kao „jedne od“ privrednih grana koja bi u vremenu koje je pred nama mogla značajno doprineti sveukupnom ekonomskom napretku Srbije, biva sve više dovedena u pitanje.

„Neveselu sliku upotpunjuje i podatak da u 702 naselja u Srbiji živi manje od sto stanovnika, od čega polovina ima i manje od pedeset žitelja. Imajući u vidu i da su to sve sela u kojima po pravilu nema mladih, pro-

cenjuje se da bi za dve decenije mogla potpuno opuste ti. Iako u ruralnim područjima živi gotovo polovina stanovništva Srbije, među njima se 60 odsto ne bavi poljoprivredom kao svojom osnovnom delatnošću. Svake godine broj umrlih je za oko 35.000 veći od broja rođenih, što znači da nestane čitav jedan grad. Ako se nastavi ovim tempom procenjuje se da već 2225. godine Srbija više neće imati svojih stanovnika“, upozorava Gulan.

Prema rečima našeg sagovornika, pri SANU je ranije postojao odbor za proučavanje sela, koji se vrlo aktivno bavio problemima sela i seljaštva, na čijem je čelu bio pokojni akademik Radomir Lukić. Međutim, njegov rad je poslednjih godina prekinut, tako da se sada se zbog sve dublje ekonomske krize i izraženih problema u seoskim sredinama iznova iskazala potreba za postojanjem jednog takvog tela pod visokim pokroviteljstvom SANU. Razlozi su, očigledno, brojni.

Zbog svega toga u centru pažnje na prvoj sednici novoosnovanog Odbora za selo SANU bilo je pitanje kako vratiti život u opustošena ruralna područja i tako zaustaviti nestajanje srpskih sela. Na konstitutivnoj sednici Odbora za selo SANU razmotren je i predlog Programa rada. Među najvažnije ciljeve, narednih godina uvršteni su zaustavljanje nestajanja sela u Srbiji, potom njihova obnova, osnivanje zemljoradničkih zadruga. Tek kasnije dolazi na red izgradnja snažnog i dinamičkog sektora poljoprivrede, prehrambene industrije i šumarstva, kao i modernizacija proizvodnje i puteva prodaje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u Srbiji. Neophodno je odabrati i ključne oblasti za investicije u

seoskim predelima i obaviti transfer znanja poljoprivrednicima koji rade na malim i srednjim posjedima, a takvih je najviše – 90 odsto. Posebne tematske oblasti kojima će se novo telo pozabaviti biće i promocija održivih načina korišćenja poljoprivrednog zemljišta, ublažavanje posledica klimatskih promena, očuvanje prirodnih resursa – vode, zemljišta, obradivih površina i šuma. Sve to u skladu sa mnenjem da biodiverzitet postaje ključni prirodni resurs XXI veka. Odbor za selo SANU zalagaće se i za poboljšanje životnog standarda i kvaliteta života na selu, pružanje jednakih šansi svim članovima seoskih zajednica, veću dostupnost usluga. Potrebno je razvijati i upravljačke kapacitete seoskih zajednica.

Zadrugarstvo u Srbiji ima dugu tradiciju, ali je poslednjih decenija zapalo u poteškoće. Stoga se, kao što se to čini i u Evropi i svetu, valja prihvatiti obnove i unapređenja zemljoradničkog zadrugarstva i negovati opšteprihvaćene zadrugne principe. U savremenom svetu mala i srednja preduzeća preuzela su značajnu ulogu i u ruralnim oblastima i bilo bi dobro da tako bude i u Srbiji. Konačno, i ne na poslednjem mestu, Odbor za selo SANU dužnu pažnju pokloniće i problemima transformacije seoske kulture i proučavanju socioekonomske strukture današnjeg srpskog sela.

Slika naprednog srpskog sela

Odbor za selo SANU predložio je i neke kriterijume za izbor najnaprednijeg sela u Srbiji, manifestacije koja bi pod tim nazivom, i pokroviteljstvom SANU i PKS-a, ubuduće trebalo da se održava svake godine.

Među njima su: porast nataliteta u kalendarskoj godini; otvaranje novih radnih mesta; rekorderi u proizvodnji; broj fakultetski obrazovanih ljudi, magistara, doktora nauka i umetnika; uspešni ljudi iz sela u zemlji i inostranstvu, kao i (uspešni) povratnici iz inostranstva; razvijenost lokalne infrastrukture (vodovod, kanalizacija, putna mreža, internet); razvoj školstva, bibliotečke mreže i zdravstva; društveni standard (kulturni, zabavni i sportski život). Kao kriterijumi za ocenu prosperiteta sela navode se i „zaštita životne sredine u naseljenom mestu, razvoj lokalnih akcionih grupa (LAG), nivo razvijenosti

Prva organska zadruga

Prva zadruga za organsku proizvodnju hrane u Srbiji osnovana je krajem 2013. godine u selu Tulež kod Aranđelovca.

Prvi direktor ove zadruge je Dušan Marinković Mare, entuzijasta ovog kraja, ljubitelj zadrugarstva. Okupio je seljane, udružili su se pod organizacijom Odbora za selo Srpske akademije nauka i umetnosti. Uz pomoć Odbora za selo SANU zadruga je osnovana i u Arilju, gde je direktor Božidar Joković i na Vlasinskom jezeru koju vodi Miša Radulović. Cilj im je da proizvode i sakupljaju sirovine, ali i finalne proizvode u poljoprivredi i da od toga žive!

Srpska akademija nauka, odnosno njen Odbor za selo, izdao je i publikaciju Zašto i kako se organizovati u zadruge. Tiraž je 50.000 primeraka, a cilj da u svako selo u Srbiji stigne po deset primeraka, kako bi se seljaci edukovali o značaju zadrugnog organizovanja i udruživanja. Publikacija im je namenjena i da lakše obavljaju administrativne formalnosti prilikom osnivanja i registrovanja zadruga.

zemljoradničkog zadrugarstva i izrada lokalnih programa razvoja na nivou mesne zajednice“.

Programska opredeljenja ostvariće se nizom konkretnih aktivnosti, od kojih su neke i pomenute. Između ostalog, članovi SANU će se uključivati u različite projekte koje vode i finansiraju Ministarstvo prosvete i nauke, Ministarstvo poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, Privredna komora Srbije, institucije i fondacije EU.

Pružaće se podrška nacionalnim skupovima posvećenim održivosti poljoprivrede i sela u Srbiji i organizovati tribine u SANU na teme tog tipa. Ocenjeno je i da bi trebalo nastaviti izdavanje edicije Hronikomonografije sela.

Cilj Srpske akademije nauka i umetnosti i Privredne komore Srbije bio je i da se osnuje fondaciju „Najnaprednije srpsko selo“. Svake godine biće organizovana manifestacija na kojoj će se birati seoska sredina koja zasluži taj naziv. Međutim, to je ostala samo želja članova Odbora za selo.

Samo tokom poslednje decenije, različite garniture na čelu

ministarstva poljoprivrede smenjivale su se kao na filmskoj traci, ponekad i više njih unutar iste partije. Čak su i eksperti Svetske banke primetili „da česte promene mera agrarne politike, usmerene na rešavanje kratkoročnih problema, stvaraju nepredvidivo poslovno okruženje za dugoročne investicije u poljoprivrednu proizvodnju“, kao i da je takva politika „doprinela i visokom stepenu nestabilnosti cena hrane u zemlji“.

Stoga i ne bi trebalo da čudi što je Odbor za selo SANU zaključio da bi valjalo sačiniti novu strategiju poljoprivrede Srbije, ali takvu koja bi važila barem nekoliko narednih decenija. Bilo bi neophodno i da je usvoji Skupština Srbije i za njeno ostvarivanje obaveže ne jednu, već svaku narednu vladu.

Na osnovu aktivnosti Odbora za selo, 2012. godine osnovane su zemljoradničke zadruge na Vlasinskom jezeru, u selu Tulež kod Aranđelovca i u Arilju, jedna u Bačkoj Palanci, dve u Crnoj Gori...

(Nastaviće se)

PEĆINCI • SASTANAK POLJOPRIVREDNIKA SA PREDSTAVNICIMA
PREDUZEĆA „PELLET POWER“

Pregovori o otkupu žetvenih ostataka

Ideja o prodaji žetvenih ostataka je interesantna jer poljoprivrednici još uvek vrlo često pale žetvene ostatke čime se kviri struktura zemljišta, a postoji i opasnost od izazivanja požara

Sastanak sa predstavnicima preduzeća „Pellet power“

U ponedjeljak, 13. juna u Pećincima je održan prvi sastanak poljoprivrednika iz pećinačke opštine sa predstavnicima preduzeća „Pellet power“ koji su poljoprivrednim proizvođačima ponudili otkup žetvenih ostataka, prvenstveno pšenične slame, za proizvodnju prostirki od peleta za stoku i živinu. Ovaj, inicijativni sastanak organizovali su Udruženje poljoprivrednika opštine Pećinci i Agencija za razvoj, a s obzirom da vrlo brzo kreće žetva pšenice, novi sastanak je zakazan za 16. juni na kojem bi trebalo da se preciziraju uslovi otkupa.

Inače, pomenuto preduzeće se bavi proizvodnjom ogrevnog peleta i kako je rekao izvršni direktor „Pellet power“ **Senko Zlatković**,

spremno je da pokrene liniju za proizvodnju prostirki od pšenične slame za stoku i živinu koju Evropljani već koriste.

– Prostirka koju proizvodimo mešanjem pšenične slame i gline bentonit može da apsorbira do 15 puta više vlage od klasičnih prostirki za stoku i živinu, a pri tome sprečava razvoj bakterija i plesni. Cilj nam je da okupimo poljoprivrednike sa ove teritorije i da nađemo zajedničku ekonomsku računnicu u otkupu žetvenih ostataka – objasnio je Senko Zlatković, naglasivši da bi poljoprivrednici na taj način ostvarili dodatnu zaradu, dok bi razvoj ove tehnologije doveo i do otvaranja novih radnih mesta u njihovom preduzeću.

Predsednik Udruženja poljoprivrednika pećinačke opštine **Mitar**

Ristivojević mišljenja je da ovakav način plasmana žetvenih ostataka može da bude interesantan za ratare.

– Poljoprivrednici još uvek vrlo često pale žetvene ostatke čime se kviri struktura zemljišta, a postoji i opasnost od izazivanja požara. Ideja o prodaji žetvenih ostataka je interesantna, ali moramo da vidimo koliko je isplativo sve to raditi, jer biće potrebno udruživanje poljoprivrednika i kupovina savremene preše za baliranje, a postavlja se i pitanje organizovanja transporta. Sirovine na ovoj teritoriji, svakako ima u velikim količinama i ukoliko se postigne dogovor o konkretnoj otkupnoj ceni, ovo može da donese dodatni prihod našim poljoprivrednicima – kazao je **Mitar Ristivojević**. **G. M.**

SREMSKA MITROVICA
PRED ŽETVU PŠENICE

Prvi otkosi za desetak dana

Proizvođači kažu da ih u gubitak vodi svaka cena ispod 20 dinara po kilogramu pšenice

Žetva strnina, veliki posao sremskih ratara, treba da se obavi na 66.419 hektara od kojih je 58.660 hektara pšenice, 4.795 hektara ozimog ječma, 206 hektara jarog ječma i 700 hektara uljane repice.

Generalni sekretar Sremske privredne komore i sekretar Udruženja za agrar **Vladimir Vlaović** kaže da je u pojedinim sremskim opštinama već počela žetva ječma, a da se žetva pšenice očekuje za desetak dana, tačnije oko 25. juna pašće prvi otkosi hlebnog žita.

– Najavljene visoke temperature će ubrzati sazrevanje, ali mogu doneti i pojavu bolesti na klasu, posebno na pšenici koja nije tretirana fungicidima – kaže **Vlaović**.

Po njegovim rečima, na pšeničnim poljima ima i vidljivih poleganja useva zbog preteranog korišćenja azota, ali to, za sada, nije veliki problem jer nije bilo jakih, olujnih vetrova.

– U svakom slučaju, stanje useva je različito, ima loše, ali i izuzetno dobre pšenice. Na danima polja rečeno je da se mogu očekivati prinosi oko prošlogodišnjih, možda i malo veći, ali je teško izreći generalnu prognozu kretanja prinosa jer sve zavisi od toga kako su primenjene agro-tehničke mere i kakva su bila ulaganja u proizvodnju žita – navodi **Vladimir Vlaović**.

Komentarišući podatak da se na berzi pšenicom „na zeleno“ trgovalo

Vladimir Vlaović

po ceni od 15,5 dinara bez PDV, **Vlaović** kaže da se može očekivati da cena bude oko 16 dinara, bez PDV-a.

– U svakom slučaju, to je cena koja ne zadovoljava proizvođače jer je njihova računica da ih u gubitak vodi svaka cena ispod 20 dinara po kilogramu – ističe **Vlaović**. – Kao i svake godine, pšenicu će odmah prodati ko bude morao, odnosno ko je prinuđen da dođe do prvih ratarskih para u ovoj godini i takvih je najveći broj poljoprivrednika. Daleko manji broj ima dovoljno novca da ne mora odmah da prodaje žito. Takvi će pšenicu lagerovati i čekati bolju cenu.

Ž. N.

Na pojedinim parcelama primetno poleganje useva

BEOGRAD • SUZBIJANJE BOLESTI KVRGAVE KOŽE GOVEDA

Počinjne vakcinacija goveda

Prema poslednjim informacijama, u Sremu nema bolesti kvrgave kože goveda

Evropska komisija odobrila je Srbiji 50.000 doza vakcina protiv bolesti kvrgave kože (nodularni dermatitis), pa se uskoro može očekivati početak vakcinacije goveda, izjavio je savetnik predsednika Vlade Srbije i predsednik vladinog Operativnog štaba za koordinaciju primene mera za sprečavanje, suzbijanje i iskorenjivanje te bolesti **Dragan Glamočić**.

– Imamo veoma lepu vest. EK je kasno odobrila Srbiji 50.000 doza vakcina. Zahvaljujući Vladi Srbije, koja je po ubrzanom proceduri donela uredbu, omogućen je uvoz i već od ponedeljka je realno očekivati i da počne vakcinacija na terenu – rekao je **Glamočić Tanjugu**.

Vlada Srbije je, takođe, kako je dodao, omogućila nabavku dodatne količine vakcina od 400.000 doza, za šta su ponude otvorene u sruđu.

Glamočić kaže da se može očekivati da za 10, a najkasnije 15

Donacijom od 50.000 doza biće vakcinisana dva zaražena područja – Pčinjski i Jablanički okrug

dana, počne vakcinacija ugroženih regiona, dok će sa donacijom od 50.000 doza biti vakcinisana dva zaražena područja, a to su Pčinjski i Jablanički okrug.

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine proglasilo je teritorije opština Bujanovac i Bosilegrad zaraženim područjima, a teritoriju Pčinjskog upravnog okruga ugroženim područjem od zarazne bolesti nodularni dermatitis.

Uobičajeni simptomi kod goveda su čvorci koji se posle nekoliko dana pretvaraju u kraste ili rane na koži, oticanje nogu, kašalj, obilno curenje iz nosa, izlučivanje pljuvačke, suženje očiju, infekcija oka i groznica.

Obolela životinja je iscrpljena, odbija da jede i mršavi.

Nodularni dermatitis – bolest kvrgave kože je virusno oboljenje isključivo goveda i bivola endemski prisutno u Africi i Srednjem istoku, odakle se 2013. godine proširilo na Tursku, prošle godine

na Grčku, a početkom ove godine i na teritoriju Bugarske i Makedonije.

Pre nekoliko dana Ministarstvo poljoprivrede je apelovalo na vlasnike goveda koji primete neke od ovih simptoma da se jave svom veterinaru.

– Podsećamo da se ovaj virus ne prenosi na ljude, kao i da je nadoknada realne štete za prve registrovane slučajeve već počela, saopštio je ministarstvo.

Kako su preneli mediji, vlasnici goveda u Vojvodini koji se uzgajem bave korišćenjem pašnjaka, uputili su zahtev Vladi Srbije da se hitnim merama zaštite grla od zaraze koja se na jugu pojavila pre mesec dana. Farmeri predlažu da se zabrani dovoženje preživala na pijace i obustavi dolazak nakupaca u sela iz regiona gde je registrovana zaraza.

Prema poslednjim informacijama, u Sremu nema bolesti kvrgave kože goveda.

S. P.

SREMSKA MITROVICA • NAČELNIK VLADIMIR NASTOVIĆ O DRŽAVNOM POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU I DRUGIM TEMAMA

Inspekcija na terenu

Ovih dana među sremskim proizvođačima korisnicima državnog poljoprivrednog zemljišta po osnovu prava prečeg zakupa aktuelne su odluke vezane za dodelu poljoprivrednog zemljišta. Odluke kojima im se ovo pravo potvrđuje, nakon sprovedenog postupka, poslate su u Beogradu na saglasnost u nadležnu upravu Ministarstva poljoprivrede, saznali smo u Gradskoj upravi za poljoprivredu. Ovdje se nadaju da će saglasnosti, za kratko vreme, stići nazad i biti uručene korisnicima. Ovo je važno za njih zato što će tada početi da teče rok za plaćanje arende.

Ali, aktuelne su i odluke o odbijanju zakupa za ovu zemlju ostvarene

po istom osnovu i one već stižu na adrese pojedinih poljoprivrednih proizvođača. Radi se o deset odluka o odbijanju koje su posledica izvršene inspeksijske kontrole i konstatovanog činjeničnog stanja u tovilištima ili nedostatka potrebne dokumentacije, saznali smo od načelnika za poljoprivredu **Vladimira Nastovića** sa kojim smo razgovarali o drugim aktuelnostima u poljoprivredi grada.

Odluke o odbijanju imaju dva zakonska osnova: prvi je što je po zapisniku veterinarske inspekcije na terenu utvrđeno da stanje uslovnih grla stoke nula i sa takvom osnovom je sedam rešenja. Ovdje se, istina, ne radi o obustavi tova ili nečem drugom već o činjenici da su

vlasnici tovljenike isporučili, a nove nisu nabavili i smestili u tovilišta. Međutim, procedura i način kontrole se moraju ispoštovati. Takođe, imamo tri slučaja donošenja odluke o odbijanju kod poljoprivrednih proizvođača koji nemaju potpunu dokumentaciju. Radi se o rešenjima o registraciji farme, a u jednom slučaju nosilac registracije i vlasnik farme nisu identična lica. Zato je naša komisija, uz saglasnost Ministarstva poljoprivrede i Uprave za poljoprivredu, donela pomenute odluke – objasnio je načelnik Nastović, dodajući kako će poljoprivrednici imati pravo žalbe na ove odluke.

Nadležni u Sremskoj Mitrovici i ove godine očekuju saglasnost za nove javne pozive od strane Uprave

za poljoprivredu gde će biti precizirano kako i pod kojim uslovima poljoprivrednici mogu da konkurišu za korišćenje državnog poljoprivrednog zemljišta po osnovu prava prečeg zakupa i kako će to pravo dokazivati. Veterinarski stručnjaci u Srbiji upozoravaju na potrebu praćenja zdravstvenog stanja goveda zbog pojave bolesti kvrgavosti kože. Načelnik Vladimir Nastović kaže kako za sada nema prijavljenih slučajeva obolevanja goveda na našem području od ove bolesti i sličnih što znači da je na tom polju situacija zdravstveno bezbedna.

Kada je u pitanju osiguranje useva iz budžeta aktivnosti se nastavljaju, a rezultati ostvarenih prinosna za prošlu godinu ne daju pravo naplate premije.

Imamo rezultate za prošlu godinu kada nije bilo smanjenja prinosna pa nema ni naplate premije. Slično će biti i ove godine. Po stanju pšenice i ječma očekuje se dobra žetva. Bez obzira na sve preporuke poljoprivrednicima je da svoja polja osiguraju i individualno – ističe Nastović.

Vladimir Nastović, načelnik

Vremenske promene smenjivanja toplih i oblačnih dana dovelo je do angažovanja protivgradne zaštite. Strelci su najviše deštvovali na terenu Fruške gore. Gradska uprava za poljoprivredu Sremske Mitrovice je u stalnom kontaktu sa stelcima, koji su da bi odbranili područje od grada deštvovali više od 20 puta.

Imamo na raspolaganju dovoljan broj protivgradnih raketa i nadamo se da ćemo uspešno odbraniti ovo područje i u narednom periodu – poručuje načelnik za poljoprivredu Vladimir Nastović.

Na protivgradnoj zaštiti ovog područja postoji 14 stanica, gde je angažovano 28 strelaca. S.Đ.

STRUČNA IZDANJA

NOVA KNJIGA BRANISLAVA GULANA, PUBLICISTE I MILORADA STAMENOVIĆA, EKONOMISTE

Obećanja i očekivanja

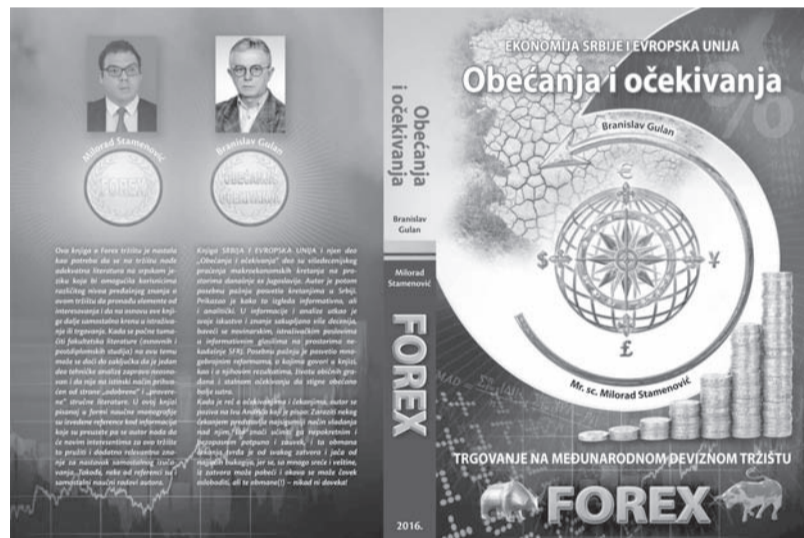
Iz štampe je izašla i u javnosti promovisana knjiga Branislava Gulana i Milorada Stamenovića, „Obećanja i očekivanja“. Izdavač je Banatski kulturni forum iz Novog Miloševa, a recenzenti knjige su ugledni profesori Oskar Kovač i Sreten Čuzović.

Autori su u knjizi obradili ekonomsko stanje u zemlji za analizu FOREX tržišta. Republika Srbija se i danas, kao i proteklih pola veka stalno nalazi u nezavršenim reformama. Zbog teškog ekonomskog stanja Vlada je morala da zaključi stend-baj sporazum sa MMF. Aranžman je zaključen iz predostrožnosti – ako nam trebaju pare... Međutim, nema zemlje koja se uspešno razvijala kada je dosledno primenivala recepte ove institucije. Naprotiv, dosledna primena recepta MMF-a kao i drugih međunarodnih finansijskih institucija, vodi zemlju u status savremenih kolonija!

Različite su ocene uspeha poslednje vlade na početku 2016, koja uz male rekonstrukcije, vodi Srbiju od 2012. Dok se Vlada hvali sa istorijskim uspesima, narod sve lošije živi i stalno je u očekivanju obećanog boljeg sutra. Vreme će pokazati da li su reforme bile samo obećanja!

Analitičari ukazuju da bez novog društvenog i privrednog sistema i ekonomske i socijalne politike, drugačije od ove koja se vodi na početku 2016. Srbija srlja u status de facto kolonije i „pustinja bez peska“. Upadanje u taj status je nedopustiv greh sadašnje prema budućim generacijama. Za izlazak iz krize Srbiji su potrebni političari, privrednici i državnici, koji će napraviti preokret u privrednomambijentu i usmeriti ekonomiju u dobrom pravcu, koji će doneti rezultate.

Dakle, politika koja prepoznaje neophodnost, suštinu i domete ovakve koncepcije i učini odgovarajuća prilagođavanja u svojim programima i konkretnim delovanjima, ima šansu da ispuni svoju državničku misiju, da ostvari moguće u datim okolnostima za državu umesto za grupu političkih istomišljenika. To je značajno zbog očekivanja građana Srbije, pre svega, mladih i otvaranja perspektive za izlazak iz krize i prelazak na putanju održivog ekonomskog razvoja. Politički faktor presudan je ne samo zbog implementacije datih predloga, nego i zbog shvatanja atmosfere optimizma u

državi za čije preživljavanje, pored znanja i konstruktivizma, danas je potrebno i strpljenje.

Nezadovoljnici sa YU-socijalizmom pripisuju danas ondašnjim radnicima zalaganje za „manje rada, uz više novca“. Radnici u Srbiji danas imaju prekaran rad, a to je nesiguran i neizvestan rad. Autori su u knjizi prikazali nestanak Jugoslavije i stalnu ekonomsku borbu vladajućih političkih garnitura u Srbiji za vlast, kroz svakodnevna obećanja za dolazak boljeg sutra, koje narod očekuje. Ipak, ta obećanja se nalaze na dugom štapu! Država stalno siromaši, rastu joj dugovi o čemu se ukazuje u knjizi kroz informacije, članke i analize.

Kako to sve izgleda i kako se trguje na međunarodnom deviznom tržištu, autori su prikazali u drugom delu knjige kroz temu o FOREX tržištima... To su praktično dve knjige sa ekonomskim temama, koje izviru jedna iz druge i spojene su u jedne korice!

Ova knjiga o Forex tržištu je nastala kao potreba da se na tržištu nađe adekvatna literatura na srpskom jeziku koja bi omogućila korisnicima različitog nivoa predznanja o ovom tržištu da pronađu elemente od interesovanja i da na osnovu ove knjige dalje samostalno krenu u istraživanje ili trgovanje. Kada se počne tumačiti fakultetska literatura (osnovnih i postdiplomskih studija) na ovu temu može se doći do zaključka da je jedan deo tehničke analize zapravo neosnovan i da nije na istinski način prihvaćen od strane „odobrene“ i „proverene“ stručne

literature. U ovoj knjizi pisanoj u formi naučne monografije su izvedene reference kod informacija koje su preuzete pa se autor nada da će novim interesentima za ovo tržište to pružiti i dodatno relevantno znanje za nastavak samostalnog izučavanja. Takođe, neke od referenci su i samostalni naučni radovi autora. Knjiga „Srbija i Evropska unija“ i njen deo „Obećanja i očekivanja“ deo su višedecenijskog praćenja makroekonomskih kretanja na prostorima današnje ex Jugoslavije. Autor je potom posebnu pažnju posvetio kretanjima u Srbiji.

Prikazao je kako to izgleda informativno, ali i analitički. U informacije i analize utkao je svoje iskustvo i znanje sakupljano više decenija, baveći se novinarskim, istraživačkim poslovima u informativnim glasilima na prostorima nekadašnje SFRJ. Posebnu pažnju je posvetio mnogobrojnim reformama, o kojima govori u knjizi, kao i o njihovim rezultatima, životu običnih građana i stalnom očekivanju da stigne obećano bolje sutra.

Kada je reč o očekivanjima i čekanjima, autor se poziva na Ivu Andrića koji je pisao: Zaraziti nekog čekanjem predstavlja najsigurniji način vladanja nad njim, što znači učiniti ga nepokretnim i bezopasnim potpuno i zauvek, i ta obmana čekanja tvrđa je od svakog zatvora i jača od najjačih bukagija, jer se, sa mnogo sreće i veštine, iz zatvora može pobeći i okova se može čovek osloboditi, ali te obmane(!) – nikad ni doveka!

S. P.

GAZDINSTVA

BAČINCI • DANIJEL NAĐ, POLJOPRIVREDNIK U PENZIJI

Zemlju obrađujem samo iz hobija

Danijel Nađ iz Bačinaca

Zajedno sa svojim roditeljima, još kao mladić pre više od pola veka, **Danijel Nađ** iz Bačinaca, počeo je da obrađuje zemlju. Danas, sa nepunih 75 godina je penziji, tako da se poljoprivredom bavi samo ih hobija.

Moji roditelji i ja smo zajedno obrađivali 25 jutara zemlje i najviše smo sejali repu, a pored toga uzgajali smo i kukuruz, pšenicu i detelinu. Nisam završio nikakvu školu, jer me je nastavnica oborila da ponavljam šesti razred, pa iz inata posle nisam htio da učim. Ali mi nije ni žao zbog toga, jer sam više voleo da kopam nego da ponavljam razred. Nijednog trenutka se nisam pokajao zbog toga, pošto mi je posao baš krenuo i zavoleo sam poljoprivredu. Radio sam i uslužne poslove, za zadrugu, a sam sebi sam uplaćivao penziju. Ona danas nije velika, ali ja sam zadovoljan. Više ne obrađujem zemlju, jer moje godine nisu za to, sve sam prepustio ćerki i zetu, a ja na njivu odem samo ponekad, da me želja mine. Slabo ulazim i u traktor, jer se plašim da negde ne zapnem, ipak ove godine u kojima sam sada nisu više za takve poslove. Nisam okretan kao nekad, pa bolje da ne

rizikujem. A u životu sam se dosta naradio, sve što imam stvorio sam isključivo sa svojih deset prstiju – ovako priča Danijel Nađ, poljoprivrednik u penziji iz Bačinaca.

Onome ko tek kreće da se bavi poljoprivredom, ovaj iskusni ratar savetuje da dobro razmisli pre toga, jer se danas rad na njivi više uopšte ne isplati.

Nama je nekada bilo mnogo lakše, jersu postojale zemljoradničke zadruge u selu, koje su bile jake, od njih smo uzimali i seme i đubrivo, a vraćali smo dug u kukuruzu. Jeste se mnogo radilo, ali se i zarađivalo. A danas čovek radi, a ne zna za koju cenu će da proda svoje proizvode. Ja sam nekada držao 60 svinja godišnje, tako da sam i od toga dobro profitirao. Cena je bila pristojna, a za tržište nije bilo problema, lako su se prodavale – objašnjava Danijel i dodaje da je imao svu potrebnu mehanizaciju, osim kombajna.

Prema njegovom mišljenju, država bi trebala da odredi bolje paritete za poljoprivrednike, jer se nekada za 200 kilograma đubriva davalo 100 kilograma žita, dok je danas obrnuto.

S. M. - M. M.

Zdrava biljka za zdrav život

Ukoliko se organizuje jedna velika, kvalitetna proizvodnja, sa dobrim prinosom po hektaru, u današnjim uslovima mogu se ostvariti sasvim solidni prihodi. Ako se sertifikovan plod izveze na tržište EU, sa tri hektara površine, mislim da jedna porodica može da ostvari jedan dobar standard, smatra Rahar

Branislav Rahar iz Grabovca, pripada onoj grupi poljoprivrednih proizvođača koji su spremni da u proizvodnji svakodnevno uče, edukuju se, primenjuju reč struke i nauke, i hrabro pokreću proizvodnju onih kultura koje još uvek nisu dovoljno zaživele na našem tržištu. Njegovo četvoročlano domaćinstvo obrađuje 20 hektara zemlje, od kojih su tri hektara pod zasadom aronije, koja je u sistemu organske proizvodnje. Kultura koja im je takođe veoma bitna jeste lubenica, imaju i dinje na oko 60 ari, uzgajaju i kupus, odnosno žitarice. Branislav je u poljoprivredi od rođenja. Završio je srednju poljoprivrednu školu, i studirao Šumarski fakultet u Beogradu, ali tokom školovanja nikada nije napuštao rad na svom posedu, i svakodnevni posao u poljoprivredi. Organskom poljoprivrednom proizvodnjom se bavi od 2011. godine, kada je na površini od 60 ari, podigao višegodišnji zasad aronije. Pre toga izvršio je analizu ne samo tržišta, nego i zemljišta, mikro klime, vode. U svoje istraživanje uključio je i Institut „Josif Pančić“, Medicinski i Poljoprivredni fakultet iz Beograda i Novog Sada. Nakon subvencija i kredita, kao i sopstvenih investicija, aroniju je posadio na dodatna 2 hektara. O tome kako je došao na ideju da se opredeli za uzgoj ove biljke, i postane na neki način pionir u njenom uzgoju u Sremu, Branislav kaže:

- Nakon razgovora sa ljudima iz firme „Konimeks“ iz Beograda koje sam upoznao, počeo sam da se interesujem za ovu biljku, i trudio se da saznam što više o njoj. Kroz jednu analizu ove kulture, trudio sam se da saznam sve karakteristike aronije. Potrebno je vreme kako bi naši ljudi shvatili da je aronija biljka koja je puna minerala, vitamina, da pozitivno utiče na čovekovo zdravlje. Aronija poboljšava krvnu sliku, čisti trigliceride, stabilizuje šećer, i doprinosi poboljšanju niza drugih važnih faktora koji su važni za opšte zdravstveno stanje ljudi.

Aronija je žbunasta vrsta iz porodice ruža koja pruža velike mogućnosti organskog uzgajanja. Vrlo je otporna na štetočine i bolesti, otporna je na zimu i mraz, pa je često zovu i sibirski borovnica. U

Branislav Rahar

Plod aronije

odnosu na neke intezivne kulture, govori Rahar, nije previše zahtevna, ali i traži određene agro-tehničke mere, kako bi se došlo do što boljih rezultata u proizvodnji.

- Na teritoriji Srema, ova biljka se retko uzgaja. To su sporadične i male površine. Zemljište na kojem uzgajam aroniju je izuzetno povoljno, blago je kiselasto i daje dobar plod, a pristupačna je i voda potrebna za navodnjavanje, jer aronija u sušnom periodu traži dosta vode. Koristim sistem kap po kap. Bitno je da ta voda bude kvalitetna, jer je kvalitet vode jedan od osnovnih čimbenika organske proizvodnje. Pošto sam ja već pet godina u sistemu organske proizvodnje, kultura se mora hraniti sertifikovanim đubrivima za tu proizvodnju. Reč je o paletiranim stajnacima, koji potiču iz lanca organske proizvodnje. Posedujem sertifikat kao organski proizvođač za domaće tržište, kao i za izvoz u EU, a razmišljam da steknem sertifikat i za američko tržište - otkriva dalje planove Branislav.

Pored vode, ono što je takođe vrlo bitno za uspešan uzgoj aronije, jeste dosta sunčanih dana. Sunce doprinosi sintezi šećera, sorbitola,

koji je zdrav šećer u biljkama. Najveću poteškoću u organskoj proizvodnji aronije mogu predstavljati korovi, naročito u prve dve godine. Zbog toga je izuzetno važna dobra priprema zemljišta pre sadnje. Kasnije posle 5 godina, biljka, sama suzbijaju korov u redu, a međuredno rastojanje se kosi. Prvi radovi u zasadu počinju rezidbom koja se vrši krajem februara. Od pravilne i dobre rezidbe, u mnogome kasnije zavisi i rod, a tu je zbog nedostatka iskustva bilo u početku problema.

Ostavlja se jedan broj rodnih grana, a jedan se uklanja. Potrebno je dobiti određenu formu žbuna, ukloniti konkurentne grane. Rod se diže na obod, na periferiju krune, upravo zbog osunčanosti plodova. Sve preko 30-40 centimetara se uklanja.

- Za rezidbu angažujem 10-tak stručnih ljudi. Na poslovima plevljenja, okopavanja, angažujem radnu snagu iz svog sela, dok su održavanje, navodnjavanje, poslovi kojima se bavi porodica. Imam mašinu koja kosi i melje travu, i ta organska materija je zeleniše đubrivo, jer ona ostaje, ne odnosi se sa parcelom. Posejano je 4 vrste trave koje je Institut upodobio za naše zemljište.

Za prašivanje koristim pčele samice ili osmiđe pčele - objašnjava nam Rahar.

Aronija sazreva i bere se oko 1. avgusta. Do sada je berba bila ručna, uz angažovanje radne snage. Ovoga leta Branislavu će biti potrebno između 80 do 120 berača ploda aronije, pošto je ušao u partnerske odnose sa još jednim proizvođačem ove biljke. Berba će se obaviti na 7,5 hektara, što zahteva i ovako veliki broj ljudi.

- Nameravam da u narednoj godini imam svoje mašine za berbu, koje taj posao obavljaju kvalitetno i efektivno. Sledeće godine i prinos bi trebao da bude oko 10 tona po hektaru, jer kao kod svake voćke, i aronijin plod povećava se u odnosu na starost, korekcije, formiranja žbuna. Nekada svesno umanjim rod, ne bi li dobio na kvalitetu, odnosno, da bi rod u sledećem ciklusu bio veći i bolji - kaže Branislav.

Kada je reč o plasmanu, od manjih početnih količina dovoljnih za lokalno tržište, prešlo se na snabdevanje prerađivača, ali perspektiva je po Branislavu, u izvozu ploda aronije. Prohodnost na inostranom tržištu može imati samo sertifikovan, organski

plod aronije. Svoju aroniju do sada je plasirao na tržište EU, a namerava da sa okuša i na tržištu Kanade.

- Svaka proizvodnja je u nekoj meri isplativa u zavisnosti od kvaliteta rada i postignutih rezultata. Ljudi u Srbiji su imali određene zablude po pitanju aronije. Odredili su joj nerealne cene na tržištu, pa je kilogram u maloprodaji dostizao cenu i do 1.000 dinara. Cena zaista mora biti niža. Ukoliko se organizuje jedna velika, kvalitetna proizvodnja, sa dobrim prinosom po hektaru, u današnjim uslovima mogu se ostvariti sasvim solidni prihodi. Ako se sertifikovan plod izveze na tržište EU, sa tri hektara površine, mislim da jedna porodica može da ostvari jedan dobar standard - priča Branislav.

Pakovanje zamrznute aronije se u maloprodaji danas može kupiti po ceni od oko 300 dinara, za kilogram. Prodaju se i ceđeni, pasterezovani sokovi aronije, bez dodatka šećera, i oni koštaju od 850 dinara do 1.200 dinara, u zavisnosti od proizvođača.

O svim preventivnim i lekovitim svojstvima ove biljke u našoj zemlji mnogi još uvek malo znaju, pa joj se okreću tek kada im se uoče i otkriju simptomi neke bolesti. Na slabiju potrošnju aronije, utiče nalažost i slaba kupovna moć prosečnog potrošača. Takav je slučaj i sa borovnicom, malinom...

- I to je jedan od razloga što sam okrenut uglavnom inostranom tržištu. Plan mi je da aroniju zasadim na mnogo većoj površini od postojeće. Reč je o ne baš maloj investiciji koja zahteva najpre dobru analizu. Imamo sreću da na našem terenu, u odnosu na neke druge zemlje, imamo više sunca, samim tim i plod koji nije toliko opor. U stanju smo da odložimo period branja, da podignemo količinu šećera, suve materije sa 20 - 21 briksa, što je inače standard u Nemačkoj, Poljskoj, na nekih 28 briksa. I ove godine moja aronija će mahom završiti na inostranom tržištu, a ja sam spreman da uz kvalitetan rad, zasade na još većim površinama, otkrivam i tražim i nova tržišta. Za kvalitetnu robu, uvek ima i dobrog kupca, a ostaje nada da će se vremenom i u našoj zemlji popraviti situacija, i da će blagodeti ove izuzetno zdrave biljke, konzumirati i mnogo veći broj ljudi širom Srbije - kaže na kraju razgovora pionir u zasadu aronije u Sremu, Branislav Rahar.

M. Ninković

Zasad

Stanje voćarskih, povrtarskih i ratarskih kultura

Na terenu RC Sremska Mitrovića vinova loza se nalazi u fenofazi precvetavanja.

U narednom periodu očekuju se vremenski uslovi sa temperatura iznad 20 °C i padavinama, koji bi mogli stvoriti povoljne uslove za dalji razvoj plamenjače vinove loze (*Plasmopara viticola*). Fenofaza precvetavanja je faza kad su bobice veoma osetljive na infekciju sivom truleži (*Botrytis cinerea*).

Preporučuje se proizvođačima tretman vinove loze za suzbijanje plamenjače nekim od sledećih preparata:

- a.m.fosetil aluminijum + folpet, preparat Mikal Flash u konc.0,3-0,4%
- a.m.metalaksil + folpet, preparat Ridomil Gold Combi 45 WG u konc.0,2-0,25%
- a.m.mandipropamid + folpet, preparat Pergado F 45 WG u količ.2,5 kg/ha
- a.m.mandipropamid + baka-roksihlorid, preparat Pergado C 25 WG u količ.4-4,5kg/ha
- a.m.ametoktradin + metiram, preparat Enervin u količ.2,5 kg/ha

Za zaštitu od pepelnice vinove loze koristiti sistemne preparate :

- a.m.penconazol, preparat Topas 100 EC u konc. 0,04%
- a.m.metrifenon, preparat Vivano u konc. 0,015-0,02%
- a.m.fluopiram + tebukonazol, preparat Luna experience u konc 0,035-0,04%

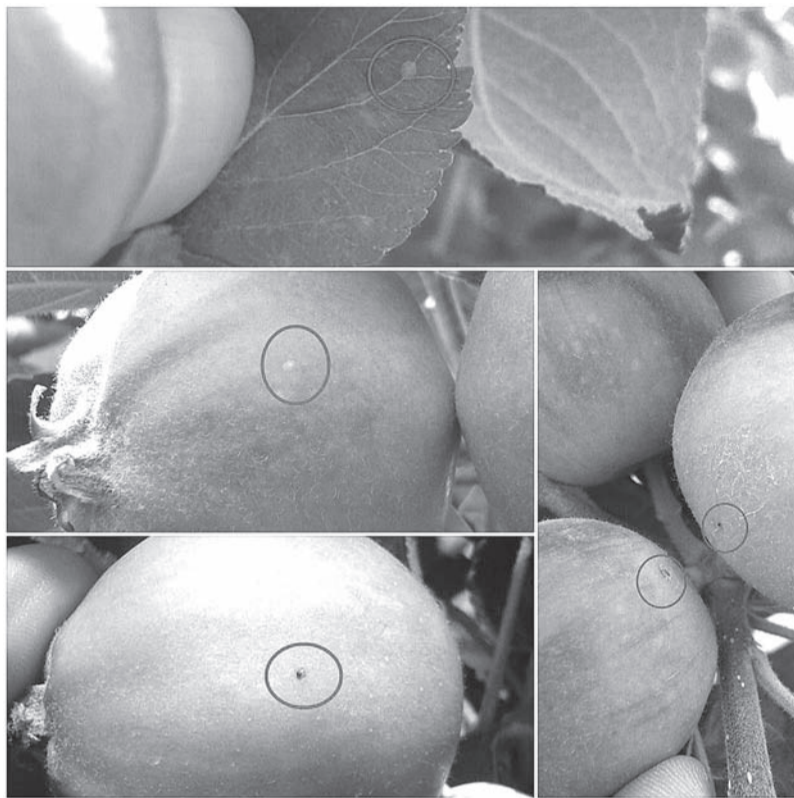
Za zaštitu od sive truleži proizvođači mogu dodati neke od sledećih preparata:

- a.m.piraklostrobin + metiram, preparat Cabrio Top u konc. 0,15-0,2% (siva trulež i plamenjača)
- a.m.boskalid, preparat Cantus u količini od 1-1,2 kg/ha (siva trulež i pepelnica)
- a.m.ciprodinil + fludioksonil, preparat Switch 62,5WG u količ. 0,6-0,8 kg/ha

Zaštita jabuke

Jabuka se nalazi u fazi prečnik ploda do 40 mm; plodovi uspravni – „T“ faza (74 BBCH).

U toku je kritičan period za kontrolu piljenja larvi I generacije jabukinog smotavca (*Carpocapsa pomonella*).

Jaja jabukinog smotavca pred piljenje i pokušaji ubušnja

Vizuelnim osmatranjem zasada jabuke uočavaju se sveže položena jaja, jaja stara nekoliko dana i pojedinačna jaja sa "crnom glavom", pred piljenje, kao i pokušaji ubušnja

Preporučuje se primena nekog od navedenih insekticida:

- Coragen (a.m. hlorantraniliprol) 0,02 % ili Imidan (a.m. fosmet) 0,2% ili Calypso SC 480 (a.m. tiaklopid) 0,02-0,03% ili Lannate 90 (a.m. metomil) 0,035-0,055%

Ovonedeljnim pregledom prezimelog lišća jabuke (sorte Zlatni delišes i Ajdared) sa lokaliteta Irig/Kudoš utvrđena je potpuna ispražnjenost pseudotecija gljivice *Venturia inaequalis*, tako da je prestao rizik od primarnih infekcija.

U zasadima u kojima su prisutni simptomi proizvođačima se preporučuje da nastave sa zaštitom jabuke protiv čađave pegavosti lista i krastavosti plodova jabuke u kišnim periodima u cilju sprečavanja širenja sekundarnih zaraza konidijama gljivice.

Plamenjača na listu krompira

U zasadima u kojima je prisutna pepelnica (*Podosphaera leucotricha*) i u narednom periodu nastaviti sa zaštitom nekim od registrovanih fungicida.

Crvenila kukuruza

Vizuelnim pregledom useva merkantilnog kukuruza na teritoriji RC Požarevac registrovali smo pojavu prvih imaga cikade *Reptalus panzeri* (*Auchenorrhyncha*, *Hemiptera*) koja prozrokuje crvenilo na kukuruza tako što sisanjem sokova iz kukuruza, ubacuje u ćelijski sok biljke domaćina fitoplazmu - *Stolbur fitoplazma* (*Mollicutes*, *Prokaryotae*)

Zaštita paprike

Pregledom useva paprika na terenu je ustanovljeno da se biljke nalaze u fazi od 4 do 9 i više listova.

Nestabilno vreme koje se navlađuje za naredni period pogoduje infekciji od strane prouzrokovala bakteriozne pegavosti paprike (*Xanthomonas axonopodis* pv. *vesicatoria*), te se pre padavina ili

Simptomi bakterioze na paprici

navodnjavanja preporučuje preventivni tretman useva sa preparatima na bazi bakra.

Bakterioze na paprici

Na lokalitetu Gložan industrijska paprika iz semena nalazi se u fazi od pet do devet razvijenih listova (BBCH 15-19).

Vizuelnim pregledom useva paprike registruje se prisustvo simptoma bakteriozne pegavosti lista i krastavosti plodova paprike (*Xanthomonas euvesicatoria*), na 5% biljaka.

Simptomi su prisutni na starijem lišću u vidu vlažnih pega nepravilnog oblika, okruženi hlorotičnim oreolom, sa masnim odsjajem. Vremenom se pege šire i spajaju a obolelo tkivo se lomi i ispada.

S obzirom na predviđeno nestabilno vreme sa padavinama, radi sprečavanja širenja pega na mlado lišće, neophodna je preventivna zaštita paprike nekim od registrovanih baktericida :

- Fungohem –SC (bakar-hidroksid) 0,4-0,6%
- Champ DP (bakar-hidroksid) 2 kg/ha

Zaštita krompira

Na teritoriji RC Novi Sad usevi krompira nalaze se u fazi od 9 i više listova razvijeno do faze puno cvetanje (BBCH 19-65).

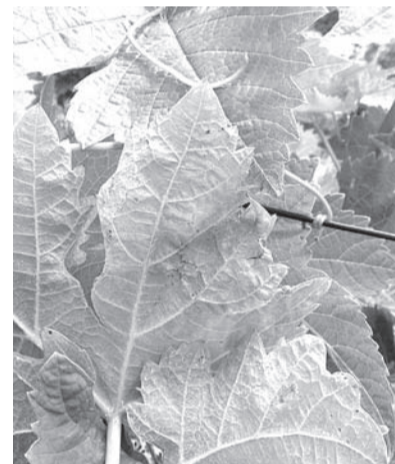
Vizuelnim pregledom useva krompira registrovano je prisustvo simptoma plamenjače (*Phytophthora infestans*). U proteklih nedelju dana bilo je povoljnih uslova za ostvarenje infekcija. Preporučuje se primena nekog od sledećih fungicida:

- Ridomil Gold MZ 68-WG, Alijansa (mankozeb+metalaksil-M) 2,5 kg/ha
- Acrobat MZ-WG (mankozeb+dimetomorf) 2-2,5 kg/ha

Takođe, registrovano je i prisustvo crne pegavosti krompira (*Alternaria solani*) na listovima. Navedeni fungicidi za suzbijanje plamenjače registrovani su i za suzbijanje ovog patogena.

Na teritoriji RC Pančevo usevi krompira se nalaze u fenofazi od 9 i više listova razvijeno do fenofaze punog cvetanja (BBCH 19-65).

Vizuelnim pregledom useva registrovani su simptomi prouzrokovala plamenjače krompira (*Phytophthora infestans*), simptomi prouzrokovala crne pegavosti (*Alternaria solani*),

Simptomi plamenjače vinove loze na listu

kao i prisustvo larvi krompirove zlatice (*Leptinotarsa decemlineata*).

Simptomi plamenjače krompira (*Phytophthora infestans*) uočavaju se na listovima u vidu vodenastih nekrotičnih pega. Vizuelnim i laboratorijskim pregledom utvrđena je beličasta prevlaka na naličju lista koju čine konidije i konidiofore ove gljivice.

Simptomi crne pegavosti (*Alternaria solani*), u vidu pega uočeni su na donjem, starijem lišću krompira. Pege su u početku sitne i pergamentne, a kasnije postaju mrke, crne, kružne ili ovalne. Oko pega na listu se javlja hloroza.

S obzirom da se nastavljaju povoljni uslovi za razvoj ovih biljnih patogena proizvođačima se preporučuje hemijski tretman nekim od sledećih fungicida:

- Acrobat MZ-WG (a.m. mankozeb + dimetomorf) 2-2,5 kg/ha
- Consento (a.m. propamokarb-hidroksid + enamidon) 1,67-2 l/ha
- Ridomil Gold MZ 68-WG (a.m. mankozeb + metalaksil-M) 2,5 kg/ha
- Nijansa WG (a.m. propineb) 1,5-1,8 kg/ha
- Quadris (a.m. azoksistrobin) 0,75 l/ha

U cilju suzbijanja krompirove zlatice preporučuje se primena nekog od sledećih preparata:

- Actara 25 WG (tiametoksam) 60-70 g/ha
- Calypso 480 SC (tiaklopid) 0,1 l/ha
- Confidor 200 SL (imidaklopid) 0,2-0,3 l/ha
- Mospilan 20-SG (acetamiprid) 0,2-0,25 kg/ha

VELIKI RADINCI • U POSETI PETRU IGRIĆU

Treba koristiti svoje i tuđe znanje

- Država treba da utvrdi preciznije paritete, a ako treba i da prepíše nečiji već postojeći zakon ako je on dobar i ako je primenljiv na nas. Zašto bi mi izmišljali toplu vodu kada je to svet već uradio za nas. Dobre zakone imaju Danci, ali i Slovenci koji su nam bliži. Zašto onda ne prihvatiti ono što vredi, pita se Petar Igrić

Petar Igrić

Deda, sin i unuk

Svoje znanje iz agronomije, Radinčanin **Petar Igrić (69)** je nakon višegodišnjeg rada na departmanu za zaštitu bilja pri Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu stavio u službu vođenja porodičnog gazdinstva. Bilo je to polovinom devedesetih godina prošlog veka, a na početku ovog, očevim stopama krenuo je i sin **Jovan** koji, istini na volju nije završio Poljoprivredni, ali jeste Mašinski fakultet.

- Znanje koje smo stekli koristimo za unapređenje sopstvenog gazdinstva. Kao agronom ja mogu da ponudim koristan savet i lekciju iz zaštite i drugih oblasti poljoprivrede, dok je sin stručnjak za mehanizaciju. Za profesionalnom karijerom u oblasti u kojoj smo se školovali ne žalimo, a odluku da se vratimo selu doneli smo, svaki u svoje vreme, hladne glave i racionalno, kaže Petar uz napomenu da nema ništa lepše od rada na sopstvenoj zemlji i unapređenja onoga što se u amanet dobije od predaka.

Na selo se vratio svojom voljom

- Na selo sam se vratio svojom voljom, posle višegodišnjeg rada na Poljoprivrednom fakultetu. Lepo je to i zvanje i kabinet, ali ako ste odrasli na njivi i ako su oranice ono što vas zaista ispunjava, onda je sasvim logično da im uzvratite sa ljubavlju i da im se vratite. Da sada sve vratim, isto bih uradio i verovatno bih i ranije sve ostavio i došao u Radince. Isto savetujem i sinu i on se samnom slaže. Ovde je sloboda, ovde se svoj gazda i ovde na licu mesta vidite šta umete i koliko umete. Uprkos svemu, još uvek imam dobra poznanstva na Poljoprivrednom fakultetu, pomažem našim momcima i devojčkama koje hoće da upišu ili im nešto treba iako moja generacija polako odlazi u penziju, priča Petar Igrić i govori: - Jedino u ovom poslu nema penzije. Bavio sam se sportom, igrao odbojku, trčao, ali ništa tako čoveka ne drži vitalnim koliko poljoprivreda.

Nikome nije lako

Ipak, život od poljoprivrede, podvlači Petar, nikada nije bio lak. Ranije, dok je država stajala iza poljoprivrede najveći deo težine svodio se na fizički napor, koji je u godinama kada je država digla ruke od svog "strateškog sektora" prerasla u hronični nedostatak novca koji je ostavio dubok rez u posrnutom srpskom agraru.

- Moj otac je imao 17 jutara zemlje, ali je brata i mene je sa tim školovao lakše nego što sam ja to uspeo sa svojom decom sa 50 jutara. Priča je verujem stara, mnogima možda i neverovatna, posebno onima koji su vrlo kivni na socijalistički režim, ali to je istina. Mi trenutno imamo i 50 jutara u arendi, radimo od jutra do mraka, ali još uvek ne živimo onako kako se nekada živelo sa manjim posedom, priča Igrić. - Repromaterijali, gorivo i sve drugo ide gore, imali smo neko vreme subvencije koje nisu bile radovne, ali su ipak nečemu vredele, pa su i to počeli da smanjuju, kao što je poznato, o cenovnoj klackalici i nedostatku računa i da ne govorim. To sve ide stihijski i zavisi od čitavog niza faktora koji nisu samo vezani za poljoprivredu pa u tome i nalazimo koren

problema. Ima ih koji govore da ni ono što je nekada bilo nije moguće svesti samo na poljoprivredu. Neka to bude i tačno, samo treba napomenuti da je taj nepoljoprivredni uticaj išao na dobro, a danas gotovo isključivo na loše.

Uprkos svim problemima, Petar je svestan da državu zaglavljenu u tranziciji nije ni malo lako voditi. Mnogo je problema, mnogo htenja, a malo rešenja. Ipak, iskustva drugih, smatra, treba maksimalno koristiti, posebno ukoliko su ona prihvatljiva i za domaće uslove.

- Smatram da država treba da utvrdi preciznije paritete, a ako treba i da prepíše nečiji već postojeći zakon ako je on dobar i ako je primenljiv na nas. Zašto bi mi izmišljali toplu vodu kada je to svet već uradio za nas. Dobre zakone imaju Danci, ali i Slovenci koji su nam bliži. Recimo, odlazeći u Komendu imali smo priliku da vidimo i to da država male poljoprivrednike, do 20 hektara u potpunosti subvencionise, oni do 100 hektara plaćaju dobar porez, a oni preko 100 hektara još veći. Tako su poljoprivrednici zaštićeni, a država ubira dobar prihod. Kako je kod nas? Mi imamo šaku ljudi koji drže velike količine zemlje u svojim rukama, niko ne postavlja pitanje kako su oni došli do tolikog imanja, a o tome da li su dobro oporezovani i da ne govorim. Radinci recimo imaju 2.000 hektara, to je mali atar. Sad vi zamislite kako će to izgledati kada jedan tajknu kupi recimo ekonomi-

ju i kada oni sitniji konačno nestanu. Onda ćemo nestati mi srednji, a ako i opstanu, veliki će morati da se dogovore sa najvećim, naravno onako kako njemu odgovara, jer sa gazdom u suštini nema dogovora, samo pregovora, jasan je Petar.

Nema gužve na oranicama

Svojevremeno, Igrići su imali i svinje i bikove u slobodnom toku. Imali su i svoje kupce, saradivali su i sa "Mitrosom" u njegovim poslednjim danima, da bi na kraju rasprodali i stoku i mehanizaciju za tov bikova. Trenutno, na svojoj zemlji, Igrići seju soju, kukuruz i pšenicu. Po skidanju pšenice, zemlja se sprema za prolećnu setvu kukuruza, kada se skine soja, u optimalnom roku se seje i pšenica, tako da na oranicama Igrića nikada nema gužve i bilo kakve pometenje.

- Sin i ja odradimo sve. Jedan vozi kombajn, drugi vozi robu na silose. Od semena sejemo svašta, nemamo neko posebno pravilo. Pšenica obično ide KWS, kukuruz Pionir, LG i drugo i sa svim obično dobro prođemo. Soja nam je najnezgodnija, a prinosi mogu da budu neverovatno različiti od jutra do jutra. Sa pešenicom smo prešli pet tona po jutru, poslednje dve tri godine je tako i zadovoljni smo, a kukuruz ima vrhunski prinos takođe. Te dve kulture su stabilne, po prinosu i kvalitetu, ali sa cenama nikako ne možemo biti sigurni ni zadovoljni. Sve što se trudimo nestane u kalkulaciji sa cenama, a to nije dobro, napominje Igrić.

Ova činjenica neminovno se odražava i na kvalitet mehanizacije kojom se zemlja obrađuje. Mašine su dobre u onoj meri u kojoj Igrići umeju da poprave, unaprede i urede. Mehanizacija se stalno obnavlja, remontuju je kad god zatreba pa se, uprkos problemima sa kojima se suočavaju, ipak snalaze.

- Nije lako poljoprivrednicima, posebno onima koji ne mogu sami sebi da oprave mašine. Veliki je to izdatak, posebno ako uzmete u obzir da su sve naše mašine mahom toliko stare da se do delova ili teško dolazi ili su oni, ako ih već i ima, dotrajali. Ako govorimo o novim mašinama, opet imamo probleme, jer su delovi skupi i često ih je nemoguće lako naći. Sreća pa se moj sin odlično razume u elektroniku i mašinstvo, može svašta da uradi i napravi pa se dopunjujemo, jasan je Petar.

Ministri ništa ne mogu sami

- Ukoliko zaista hoće da napreduje, ova država mora da bira ministra poljoprivrede sa dobrim znanjem i iskustvom. Stručni ljudi moraju konačno da zauzmu svoje mesto. Ne možemo očekivati da ministar ima i iskustva u poljoprivredi, ali mora oko sebe okupiti i ljude poljoprivrednike, sa bogatim iskustvom, prave domaćine. Znae kako, ja sam bio i na fakultetu, studirao sam i radio na jednom i znam da, ukoliko želite to, ako ostanete na post-diplomskim studijama kad-tad morate doktorirati i započeti takvu karijeru. Međutim, to još uvek nije znak da su takvi ljudi sposobni da budu ministri, da praktično organizuju agrar. Oni ne mogu sami i toga moraju biti svesni, kaže Petar Igrić.

Treba biti deo zajednice

Kao Radinčanin koji je ostao veran svom selu, Petar Igrić, kad i koliko može, pomaže Fudbalski klub, kao i druge koji mu se obrate za pomoć. Bio je svojevremeno predsednik Lovačkog društva i Crkvenog odbora, a smatra da čovek nikada ne treba da prekine veze sa sredinom u kojoj je potekao, bez obzira da li u njoj još živi i radi. Obaveza da se pomogne dug je koji se isplaćuje kako zbog predaka, tako i zbog potomaka.

- Ja imam i unuka imenjaka. On ide u vrtić i sve što radim činim zbog njega. Život na selu nije lak i samo onoliko koliko se svi skupa potrudimo možemo ga učiniti lakšim i boljim. Ako se slažete, ako se dogovorite sa ljudima, onda posao ide napred i svima je dobro. Tokom proteklih godina, dok sam bio na čelu Lovačkog društva, napravili smo volijeru, uređili obalu iza doma i mnogo toga. Za to vreme promenilo se i selo. U toj promeni smo i mi učestvovali, pomagali smo Mesnu zajednicu, školu i činili sve kako bi nam svima bilo bolje. Nije ni bitno koliko se uradi, bitno je koliko su ljudi spremni da daju sebe, ali uvek postoje i faktori jači od vas na koje prosto ne možete da utičete, jasan je Igrić.

S. Lapčević

Igrići su sami svoje gazde:
Sami seju sami i žanju

Rasni konji simbol ravnice

Pehare su poneli najbolji i najveštiji: u vožnji dvoprega Akoš Berenji iz Kanjiže, Milan Đurđević iz Pećinaca i Milenko Radaković iz Surčina. U vožnji četvoroprega osvajači nagrada su Miloš Plavšić iz Dobanovaca, Milan Đurđević iz Pećinaca i Milenko Radaković iz Surčina

Za treću po redu Fijakerijadu u Lačarku, kao mesto takmičenja bilo je spremno igralište kod seoske škole. Za ovaj događaj se organizatori, ljubitelji konja i meštani, odavno pomno pripremaju. Jer, fijakerijada je jednom godišnje i tada im u goiste dolaze konjari iz cele Srbije pa se valja dobro pripremiti. To što domaćini ne učestvuju u takmičarskom delu fijakerijade tradicija je, pa im je zadatak da budu dobri domaćini. Lačarci su to potvrdili i ovog puta.

Zakazana za 12. jun posledopodne, 3. Fijakerijada u Lačarku je danima pre tog datuma bila preokupacija članova Konjičkog kluba "Stari fijaker" koji su manifestaciju organizovali u saradnji sa mesnom zajednicom i lačaračkim udruženjima žena. Trud i rad nisu bili uzalud, jer se okupilo više od 40 odgajivača rasnih konja radi vožnje, pokazivanja veština i takmičenja.

Fijaker svuda stigne

Jedan od onih koji ne izostaju na fijakerijadama je mladi **Vukašin Rakić**. Došao je čak iz Obrenovca, član je tamošnjeg Sportskog Konjičkog kluba "Obrenovac". Mladić je tri godine aktivan u klubu, učestvuje u svim disciplinama vožnje zaprega i ima brojne pehare.

- Ovde sam korektno vozio, nisam se plasirao među najbolje, ali se nadam da ću to uspeti drugi put - kaže Vukašin.

U Lačarak je došao sa ocem, bratom Mitrom i drugarom Nikolom. Konjarstvo im je porodična ljubav, imaju 12 čistokrvnih lipicanera, a da tako bude Vukašinova je zasluga. On je, tvrdi nam, nagovorio oca da kupi konje i želja mu se ostvarila pre tri godine. Od tada idu redovno na fijakerijade i druženja, takmiče se i upoznaju sa drugim takmičarima.

Mnogo duža porodična tradicija konjarstva je u porodici **Mileta Cvjetičanina** iz Petrovaradina. Konje su držali Miletovi pradedovi i dede, a on kao glava porodice nastavlja tu ljubav i prenosi je na sina Nikolu. Ovde su njih dvojica sa četiri lipicanerima i ponijem, a on im je poput maskote. Takmičili su se otac i sin, a mlađji Cvjetičanin je osvojio nagradu u vožnji dvoprega u revijalnom delu ove fijakerijade.

Otvarajući Fijakerijadu u Lačarku predsednik KK "Stari fijaker" **Miroslav Teodosić** je poželeo učesnicima uspeh u takmičenju i fer takmičenje, o čemu je brinuo višečlani sudijski odbor.

Akoš Berenji najbolji vozač dvoprega

Ređala su se takmičenja: dvopreg, četvoropreg, višepreg, najbolji konji, najbolja oprema i prikaz veština mladih nada konjarstva Lačarka.

Najboljima pehari

Najbolji u vožnji dvoprega bio je **Akoš Berenji** iz Kanjiže. Drugo mesto zauzeo je **Milan Đurđević** iz Pećinaca, a treći u toj disciplini je bio **Milenko Radaković** iz Surčina.

U vožnji četvoroprega najbolji je bio **Miloš Plavšić** iz Dobanovaca, drugo mesto pripalo je **Milanu Đurđeviću** iz Pećinaca, a treći je bio Milenko Radaković iz Surčina.

Dvopreg su vozila revijalno deca, a najbolje veštine su pokazali Milan Đurđević, Nikola Cvjetičanin i Mitar Rakić. U revijalnoj vožnji četvoroprega najuspešniji su bili Miloš Plavšić, **Jovica Milivojević** i Milenko Radaković.

Sve u svemu bila je ovo prava svečanost za ljubitelje konja, zaprega i konjičkog sporta koja je okupila brojne posetioce. I više od toga jer su se kao podrška programu manifestacije učestvovala žene iz Lačarka sa svojim ruktovrinama. Članice Udruženja "Đurđevak" su donele ručne radove i kolače, pića, isto su učinile i članice Udruženja žena MZ Lačarak, kao i više onih koje nisu učlanjene a bave se ručnim radovima.

Pazar ruktovrin

Dušica Paprić radi dekupaž četiri godine i uglavnom ga radi sa salvetama. Prodaje oslikane kutijice za nakit, korpice za hleb, tacne i sve

drugo šta ljudi traže. Nije zaposlena pa joj je to hobi, a radi samostalno. Pojavljuje se na manifestacijama a na fijakerijadu je donela deo urađenih stvarčica od dekupaža.

- Ljudi se baš ne interesuju mnogo za dekupaž, ali ću ja i daqe da ga radim i tako ispunim vreme i svoju dužu. Prodam ponešto na manifestacijama ili preko interneta, radim nekoj poznanici i to mi je dovoljno - priča Dušica.

Dekupaž nije ništa komplikovano, svako ko hoće d anauci može da to vidi preko interneta. Za ovu 29 - godišnju ženu i majku dve devojčice dekupaž je nešto čime ispunjava dan, zaokuplja pažnju kada je u posbenom stanju.

- Radim uglavnom noću kada sve sredim po kući. Tu nema tajni ali svako ko se tim bavi ima svoje specifičnosti u radu dekupaža. Moja je rustika, neutralne specifične boje predmeta. Volim da radim za decu, za njih radim četke, ramove, kutijice za nakit, za olovke. Posebno zadovoljstvo mi čini osećaj kako dete reaguje kad dobije poklon i zato ne žalim truda - priča ova meštanka.

Ima na njenom štandu vešalica za krpe, podmetača, kutija i kutijica za sitnice, kutija za knjige, korpice, svećnjaci činijice i slično. Ruktovrine uglavnom poklanja, radi i narukviše od dekupaža a uredila je i jedne japanke tom tehnikom. Drveni deo je sredila i nalepila detalj od dekupaža. Ova mlada žena je čak i nameštaj time ukrašavala.

Na istom štandu je izložila svoje kolačiće **Marina Vladisavljević**. Ona pravi specijalne medenjake - ima ih u raznim oblicima i za svaku priliku, a najviše se traže oni za

Vukašin Rakić iz Obrenovca

Pehari pobednicima

zaljubljene. U obliku srca su, crveni i lepo upakovani. Dok konji jure zelenom travom igrališta i osvajaju pehare, one hlave svoje proizvode i druže se. Tu je i Dragica Ilić koja prodaje specijalne origami ukrase po kojima je već poznata u okolini. Ona od sitnih papirića pravi sve što neko smisli, a kao i svi drugi učesnici programa došla je da upotpuni fijakerijadu koju organizuje konjički klub.

Klub vrednih ljudi

Konjički klub "Stari fijaker" osnovan je pre nešto više od tri godine, okuplja meštane Lačarka, ljubitelje konja i fijakera, ali i poklonike ovog sporta iz Sremske Mitrovice i Kuzmina. Članovi se takmiče, idu na fijakerijade u druga mesta i osvajaju pehare. Na svečanosti u Lačarku **Želislav Mocko**, potpredsednik KK

"Stari fijaker", nabraja kako su ove godine učesnici došli iz Pećinaca, Dobanovaca, Šida, Rume, iz Kanjiže, Obrenovca i udaljenijih gradova i sela. I Lačarci idu na njihove fijakerijade. To je prilika da vlasnici konja pokažu kakva grla imaju, kakvu opremu su nabavili, kakva odela nose i da se, na kraju, lepo druže.

Ima nade za konjarstvo

Ove godine organizatori Fijakerijade u Lačarku uveli su novinu u program, ističe **Luka Teodosić**, član KK "Stari fijaker". Odlučili su da nagrade više desetina mališana peharima, majicama, plaketama i to sa posebnim razlogom.

- Hoćemo da konjički sport ima pomladak. To su mlade nade konjičkog sporta Lačarka. U našem klubu imamo momke iz više mesta, ali nemamo decu da voze, smatramo da ćemo ih na ovaj način motivisati - kaže Teodosić.

Mesna zajednica Lačarak je podržala inicijativu Konjičkog kluba "Stari fijaker" i stala iza treće Fijakerijade. Jer, manifestacije koje doprinose promociji sela nikada nisu suvišne.

Tekst: **S.Đaković**
Slike: **Sl. Nikšić**

Udruženje Đurđevak

Tezga Udruženja žena MZ Lačarak

JARKOVCI • SEĆANJA STEVANA PARIPOVIĆA- NAJSTARIJEG PAORA U SELU

Ceo vek u poljoprivredi

- Umeo sam za jedan dan da pređem i do 30 kilometara držeći plug. Posle, kada su stigli traktori, onda sam se malo odmorio i lakše sam radio a mogli smo da platimo i nadničare - kaže 92-godišnji Stevan Paripović iz Jarkovaca

Jarkovci su malo naselje smešteno na Fruškogorskoj lesnoj zaravni, udaljeni svega četiri kilometara od Inđije. Prema poslednjem popisu iz 2002. godine, ovo selo broji nešto više od 600 stanovnika koji se zbog kvalitetne zemlje mahom bave poljoprivredom. Stočarstvo, voćarstvo, ratarstvo, povrtarstvo i sve popularniji duvan su podjednako zastupljeni u domaćinstvima.

Ipak, jedno gazdinstvo se razlikuje od ostalih, jer je gazda kuće najstariji meštanin ovog sremskog sela devedesetvlogodišnji **Stevan Paripović** koji se ceo svoj život bavio poljoprivredom. Priča stara gotovo jedan vek, bila je odličan povod da deda Steva za „Sremsku poljoprivredu“ evocira uspomene na vremena kada je posao na njivi, bez mehanizacije i savremenih mašina, bio zaista mukotrpan i težak.

- Rođen sam 1925. godine, a 22. marta naredne godine ću, ako bog da zdravlja, napuniti 92 godine. Poljoprivredom se bavim otkad znam za sebe i nikada se nisam bavio nijednim drugim poslom počinje - priču on i seća se da su tokom rata proterani iz sela.

- Kada je rat završen vratio sam se u Jarkovce i nastavio da se bavim poljoprivredom. U to vreme su svi obrađivali zemlju i uzgajali kukuruz

Stevan Paripović

i pšenicu, a dodatno uz to smo imali i stoku. Čak sam imao i vinograd, tako da je sve bilo podedeno poslu, od jutra do mraka - kaže on.

- Tek kasnije smo kupili prvi traktor, pa je bilo lakše raditi - navodi on, ali kaže da je već tada bio „mator“ i umoran od posla. Radio sam do moje 73. godine i mislim da mi je tada bilo dosta i njive i rada. Inače, za vreme Titovog režima je bilo daleko bolje nego danas, bolje se živelo mogao si da naplatiš svoj proizvod. Imali smo puno zemljoradničkih zadruga sa kojima smo radili, a moglo je lepo da se živi od

poljoprivrede - kaže ovaj devedesetvlogodišnji starac.

- Opet, kad se setim, sam rad nije bio lak jer se oralo sa konjima. Umeo sam za jedan dan da pređem i do 30 kilometara držeći plug. Posle kada su stigli traktori, onda sam se malo odmorio i lakše sam radio a mogli smo da platimo i nadničare.

Kad su nastupile mašine, bilo je mnogo lakše nego u moje vreme. Sad je za seljaka sve drukčije, lakše i bolje, jer mehanizacija radi za njega. Ne mora da se muči, kao što smo mi morali.

Gazdinstvo porodice Paripović su činili Steva, njegova supruga i

Jarkovci, poljoprivredni kraj

tri ćerke. Nakon ženine smrti, koja je preminula pre dvadeset godina i on je prešao da se bavi poljoprivredom. Ćerke su se udale, dobile decu, a jedan od unuka je krenuo dedinim stopama.

- Porodičnu tradiciju je nasledio unuk, koji se uspešno bavi proizvodnjom duvana. Ima negde oko 66 jutara zemlje, što njegove, što u zakupu. Posao dobro ide, ljudi se sve više odlučuju i kod nas u selu da gaje duvan, jer je daleko isplativiji od drugih poljoprivrednih kultura - kaže Stevan i poručuje da se ne meša u unukov biznis.

- Oni su mlađi, pametniji i vidim da im dobro ide, pa nema potrebe da mu dajem bilo kakve savete. Važno je samo da rade i nema potrebe za sekiraciju tvrdi on.

Na kraju razgovora, upitavši Stevu za tajnu dugovečnog života, uz osmeh kaže da treba biti umeren i ne preterivati ni u čemu.

- Živeo sam jedan normalan život, što je danas gotovo nemoguće, jer u trci za parama ljudi žrtvuju sve, a na kraju izgube ono najvažnije - a to je zdravlje.

M. Balabanović

LAČARAK • PORODICA SARAČ ŽIVI OD NEOBIČNOG POSLA

Čuvari nasipa na Savi

Laik bi pomislio: biti čuvar nasipa na nekoj reci i nije tako loše, posebno u današnje vreme: uz posao i platu imaš krov nad glavom, a to što živiš tamo gde nema ljudi i što čuješ svaki fijuk vetra ili dolazak zime dođe ti kao odmor u prirodi. Međutim, čuvati nasip je odgovoran posao

Već petnaest godina porodica **Dušana i Jele Sarač** živi u čuvarnici na savskom nasipu kod Lačarka. Ta kuća im je zamenila dom koji su izgubili davno u okolini Slavonske Požege. Devedesetih godina prošlog veka morali su sa svog starog ognjišta dalje - na krajnji istok Republike Hrvatske, a kasnije u Srbiju, u Srem. Od tada su čuvari nasipa u okviru jednog ovdašnjeg vodoprivrednog preduzeća. U čuvarnici žive, rade, obrađuju okolnu zemlju, baštu, drže domaće životinje. Tu letuju i zimuju.

Uz krov nad glavom u ovoj kući udaljenoj više kilometara od centra Lačarka, imaju struju, mobilni telefon im je veza sa svetom, a doskora je to bila samo radio stanica. Kažu, ovdje im život nije nimalo loš.

Čuvar nasipa je u stvari glava porodice Nikola Sarač. Za vreme ove naše nenajavljene posete on je bio na poslu. U obilasku i praćenju

Čuvarnica na Savi

stanja na terenu je bio, to su mu svakodnevnih zadaci. Pod krovom kuće „na dva voda“ sagrađenoj za potrebe smeštaja upravo čuvara nasipa pored Nikole živi sin Dušan

Jela i njihov sin Nikola. Majka i sin su dežurali kod kuće jer, pričaju nam, ne smeju nikada da je ostave bez ljudi. Takav je propis. Ali, sin je počeo nedavno samostalni posao tako da su dežurni na čuvarnici supružnici Sarač.

- Ovdje zaista ne prolazi mnogo ljudi, ali mi smo navikli da živimo kako moramo. Život je snalaženje. U nabavku idem kolima, biciklom ili peške. Kuća nam je oko dva kilometra udaljena od poslednjih kuća u Lačarku, oko osam kilometara prečicom smo udaljeni od centra Sremske Mitrovice - nabraja Jela i ponavlja kako je navikla na život na nasipu.

Osim ovaca Sarači drže jaganjce, svinje, živinu. Puste ih na nasip one pasu da im ni čuvar nije potreban.

Jela sa sinom Nikolom

- Vidimo često fazane, bude i srndaće, a sada ima roda - kaže mlađi Sarač.

Na život se ne žale. Svetla imaju, imaju televizor, a kada ih nedostaje društvo, sednu na bicikl i krenu u posetu prijateljima.

- Držim malo bašte, bavim se živinom, tako mi prolaze dani. Kad pozavršavam dnevne poslove dan uveliko odmakne posebno u sezoni kovanja. Muž je na terenu, a ja sam kod kuće - dodaje domaćica Jela.

Ovce sami šišaju ili uz pomoć komšijama, a ne znaju šta da rade sa vunom. Stoji im pokupljena u nekoj delu kuće, skuplja prašinu jer je niko neće. Kad već prođe dosta vremena a ne iskoriste je spale vunu. Dali bi je, ističe Jela, za pare tek toliko da mogu dakupe soli za ovce.

- Ovo je u neku ruku vikendaški život. Ustajemo, namirivamo i obavimo poslove oko kuće. Prvo se bavim živinom, puštam je iz kokošinjca i hranjim. Pustim ovce, kuvam ručak, sadim u bašti kao i svaka druga domaćica. Kad mi društvo zafali odem do sela. Živimo skromno, ali lepo - kaže Jela i prati nas do vrata.

Dok mu odlazimo Jela obilazi stado ovaca. Lenjo su se razvukle po zelenim površinama nasipa, trave ime dovoljno, na dohvat ruke. Zavoleli su Saračevi ovo mesto, blagodeti prirode i ovaj poziv od koga žive pa ih činjenica da su smešteni i žive u kući na osami, gde retko ko navraća, nimalo ne smeta.

Tekst: S. Đaković
Foto: M.M. - Z.V.

Najbliža im je crpna stanica

Značaj azota kao makroelementa u ishrani biljaka

Azot je ključni element u gajenju biljaka i najčešće je ograničavajući činilac ostvarenja visokih i stabilnih prinosa ratarskih i povrtarskih kultura

Piše: **dr Vladimir Marić, PSS Sremska Mitrovica**

Azot ulazi u sastav mnogih jedinjenja koja su značajna za život biljaka. Nukleinske kiseline, proteini, enzimi i hlorofil su samo neka od njih, zbog čega se azot često naziva „pokretačem“ rasteanja biljaka. Kao neophodan makroelement azot utiče na rast stabla i korena, obrazovanje lisne površine, otpornost biljaka prema nepovoljnim uslovima spoljašnje sredine i bolestima, kvalitet proizvoda i veoma često presudno utiče na prinos. Iz tog razloga azotna đubriva se redovno primenjuju pri gajenju ratarskih i povrtarskih biljaka. Većina gajenih biljaka odlikuje se velikom potrebom za azotom i zato je značajno da su dobro obezbeđene ovim elementom u toku cele vegetacije. Naročito velike količine azota nagomilavaju biljke koje se odlikuju velikom vegetativnom masom.

Usvajanje azota

Biljke mogu usvajati azot preko korena i nadzemnih organa. U obezbeđivanju biljaka azotom njegovo usvajanje preko korena ima presudni značaj [2]. Azot je u prirodi prisutan u različitim oblicima: molekularnom N₂, u obliku oksida NO_x, zatim u vidu nitrata, amonijaka, amonijuma, u organskom obliku, u obliku složenih i prostih azotnih jedinjenja.

Najznačajniji oblici azota u ishrani viših biljaka su nitrati i amonijum jon. Možemo reći da sadržaj mineralnog azota u zemljištu, a samim tim i usvajanje od strane biljaka, zavisi od tipa zemljišta, načina iskorišćavanja zemljišta, sistema obrade, temperature, vlažnosti i sadržaja vazduha. Sadržaj mineralnog azota u zemljištu varira, ne samo u toku različitih godišnjih doba, već i u toku meseci, a i nedelje. Pristupačnost pojedinih oblika azota za biljke u najvećoj meri zavisi od klimatskih, a naročito od edafskih činilaca. Tako u dobro aerisanim zemljištima preovladava nitrati oblik azota, dok je amonijum oblik prisutan u zemljištima u kojima je proces nitrifikacije inhibiran, na primer u plavnim zemljištima, ili u uslovima niskih temperatura [3].

Nedostatak i suvišak azota

Nedostatak azota kod biljaka može se primetiti na skeletnim, peskovitim, organskom materijom siromašnim zemljištima. Međutim, na takvim zemljištima se biljke retko gaje pa se nedostaci retko uočavaju. Na zemljištima koja su dobro obezbeđena azotom može doći do

prolaznog nedostatka, ako se posle jakih kiša ili prekomernog navodnjavanja na površini zemljišta duže zadržava voda, usled čega dolazi do ispiranja nitrata u dublje slojeve.

Nedovoljna ishrana azotom izaziva specifične promene u metabolizmu i morfološkoj i anatomskoj građi biljaka. Usled nedostatka azota rast biljaka je znatno smanjen. Biljke su niže, porast listova je usporen, oni su manji, često užu i to posebno mlađi listovi. Broj listova po biljci, u početnoj fazi nedostatka azota se ne menja, ali usled usporenog obrazovanja novih listova, kasnije je broj listova znatno manji. Površina pojedinačnih listova i ukupna površina listova po biljci se smanjuje. U uslovima nedostatka azota listovi zauzimaju više uspravan položaj, lisna drška je izdužena, a liska je tanja i manje naborana

[4]. Azot je u biljkama dobro pokretljiv i zahvaljujući tome brzo se premešta iz starijih listova u mlađe.

Preobilna ishrana azotom ponekad se teško uočava, pošto ne izaziva uvek morfološke promene. Zato razlikujemo fiziološki višak azota, koji izaziva promene u metabolizmu, anatomskoj i morfološkoj građi i prinosu biljaka, od ekonomskog koji se ogleda samo u prekomernom nakupljanju azota u biljkama, obično bez vidljivih znakova. U slučaju ekonomskog viška ne ostvaruje se očekivano povećanje prinosa i pozitivan novčani efekat.

Prekomerna ishrana azotom podstiče rasteanje vegetativnih organa usled čega su biljke suviše bujne. Kod žita se povećava bokorenje, što se u ekstremnim slučajevima nepovoljno odražava na prinos. Sekundarna stabla u tom slučaju kasnije izbijaju, što izaziva neujednačenost u sazrevanju. listovi su tamnozeleni, širi, duži, imaju veću površinu i odlikuju se većim sadržajem vode. Kod šećerne repe višak azota dovodi do smanjenja sadržaja šećera u korenu [5]. Jednostrana upotreba većih količina azota podstiče izduživanje stabla i to može da izazove poleganje kod žita.

Đubrenje azotom

Cilj đubrenja je postizanje visokih i stabilnih prinosa, poboljšanje kvaliteta proizvoda i podizanje nivoa plodnosti

zemljišta do optimalnog. Da bi se ispoljio puni efekat đubrenja azotom, kao i kod ostalih agrotehničkih mera potrebno je da su sve druge agrotehničke mere izvršene blagovremeno i kvalitetno [3] kao i da su ekološki uslovi za to optimalni. Način đubrenja biljaka zavisi od

Primer suviška azota na pšenici

% N	Klase obezbeđenosti zemljišta
< 0,10	Siromašno
0,10 - 0,20	Srednje obezbeđeno
> 0,20	Dobro obezbeđeno

Tabela 1.

zemljišnih i klimatskih uslova, što znači da nema opštih preporuka za sve regione bez prethodnog prilagodavanja ekološkim uslovima.

Uticaj vremenskih prilika (temperature i vlage) je velik na dinamiku mineralnog azota u zemljištu i usvajanje od strane biljaka. Zato se godišnje doze azotnih đubriva najčešće dele na dva ili tri dela, što je naročito važno za rejone u kojima ima dosta padavina kao i na peskovitim zemljištima.

Zemljišta sa većim sadržajem ukupnog azota po pravilu imaju više humusa u sebi, pa su i plodnija. Takva zemljišta su podeljena u tri klase: (tab.1).

Za racionalnu primenu azotnog đubriva potrebno je znati zahteve biljaka u azotu, što se utvrđuje u poljskim ogledima sa rastućim dozama azota, zatim stvarno stanje mineralnog azota u zemljištu u rano proleće ispitivanjem količine mine-

ralnog azota (NO₃ + NH₄-N) i proceniti mineralizujuću sposobnost zemljišta. (Prilog: Tabela 2).

Zaključak

Azot je ključni element u gajenju biljaka i najčešće je ograničavajući činilac ostvarenja visokih i stabilnih prinosa ratarskih i povrtarskih kultura. Đubrenje azotom je specifično zato što je mineralni, pristupačni oblik azota za biljku iz zemljišta, sa jedne strane podložan gubicima u vidu ispiranja zbog svoje mobilnosti u zemljištu i denitrifikaciji, a sa druge strane povećanju sadržaja usled mineralizacije organske materije zemljišta. Precizno određivanje količine azota iz đubriva je važno, jer nedostatak, a takođe i suvišak utiču negativno na prinos.

LITERATURA: [1] Bogdanović, D. (1986): Kretanje azota po profilu u zavisnosti od vlage i temperature zemljišta pri različitim dozama i sistemima primene đubriva. Zbornik referata, XX Seminar agronoma, 42 - 56, Kupari; [2] Bassiri-Rad, H., Thomas, R.B., Reynolds, J.F. and Strain, B.R. (1996): Differential responses of root uptake kinetics of NH₄ + and NO₃ - to enriched atmospheric CO₂ concentration in field - grown loblolly pine.

Primer nedostatka azota na kukuruzu

Plant, Cell and Environment 19, 367 -371; [3] Kresović, M., Blagojević, S. (2005): Kruženje azota u prirodi. Monografija: Azot - agrohemijski, agrotehnički, fiziološki i ekološki aspekti. (R. Kastori ed.), p. 17-31, Novi Sad; [4] Kastori, R. (1983): Uloga elemenata u ishrani biljaka. Matica srpska, Novi Sad [5] Marinković, B., Crnobarac J., Balešević, S., Rajić, M. (1997): Prilagodavanje tehnologije proizvodnje šećerne repe planiranom prinosu i agroekološkim uslovima. "Zbornik radova" Naučnog Instituta za ratarstvo i povrtarstvo 29, 463-473.

Tabela 2: Izvori azota za potrebe gajenih biljaka (Scharpf, 1977)

Mineralizujuća sposobnost zemljišta	PROCENA	I Mineralni azot iz zemljišta
Rezerve mineralnog azota na početku I Mineralni azot iz zemljišta vegetacije	MERENJE	
	DOZIRANJE	II Azot iz đubriva

Pravila držanja domaćih životinja

Piše: **Željko Graovac, dipl. ing, PSS Sremska Mitrovica**

Pravila o zaštiti zdravlja životinja, lancu proizvodnje hrane životinjskog porekla, dobiti životinja i zaštite životne sredine, postavljaju zahteve da zemlje u razvoju prihvate usvojene međunarodne propise, standarde i procedure koji bi trebalo da budu osnova za konkurentnost, uključivanje i opstanak na evropskom i svetskom tržištu poljoprivrednih proizvoda. Sve farme koje žele da proizvedu bezbednu hranu visokog kvaliteta, uz očuvanje dobiti životinja i pravilno upravljanje zaštitom životne sredine, moraju da prihvate međunarodno standardizovane procedure proizvodnje.

Zakonsko uređenje o dobiti životinja

Evropska unija je donela niz pravnih normativa koji direktno utiču na stočarsku proizvodnju, a koje je i Republika Srbija ugradila u svoje zakone i pravilnike koji se odnose na stočarsku proizvodnju. Zahtevi koji se postavljaju kroz zakone, pravilnike i preporuke direktno će uticati na izgradnju ili adaptaciju i opremanje objekata u govedarstvu, svinjarstvu i živinarstvu sa ciljem ispunjenja određenih uslova u odgoju goveda, svinja i živine koje pred naše poljoprivredne proizvođače postavljaju evropske norme.

Zakonom o dobiti životinja, uređuje se dobit životinja, prava, obaveze i odgovornosti pravnih i fizičkih lica, odnosno preduzetnika, za dobit životinja, postupanje sa životinjama i zaštita životinja od zlostavljanja, zaštita dobiti životinja pri lišavanju života, držanju, uzgoju, prometu, prevozu, klanju i sprovođenju oglada na životinjama, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu dobiti životinja.

Na osnovu člana 18. stav 4, Zakona o dobiti životinja, Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije, donosi Pravilnik o uslovima za dobit životinja u pogledu prostora za životinje, prostorija i opreme u objektima u kojima se drže, uzgajaju i stavljaju u promet životinje u proizvodne

svrhe, načinu držanja, uzgajanja i prometa pojedinih vrsta i kategorija životinja, kao i sadržini i načinu vođenja evidencije o životinjama.

Način držanja i uzgajanja teladi

Pravilnikom o uslovima za dobit životinja u pogledu prostora za životinje, prostorija i opreme u objektima u kojima se drže, uzgajaju i stavljaju u promet životinje u proizvodne svrhe, načinu držanja, uzgajanja i prometa pojedinih vrsta i kategorija životinja, kao i sadržini i načinu vođenja evidencije o životinjama, definisani su u članu 10. ovoga pravilnika, uslovi o izgledu, kvalitetu i veličini objekta, tj. prostoru koji treba da se obezbedi, kao i potrebnoj opremi koju objekat mora da poseduje za držanje i odgoj teladi. Članom 11. je definisano da telad od 8 nedelja starosti se drže u grupi, da svako tele mora da ima dovoljno prostora da može da se okrene, ustane i legne i za njega mora da se obezbedi najmanja površina poda u odnosu na telesnu masu i to:

- 1,5 m² za tele koje ima manje od 150 kg žive vage,
- 1,7 m² za tele od 150 kg do 220 kg žive vage,
- 1,8 m² za tele koje ima više od 220 kg žive vage,

Ovo važi i za vlasnike koji uzgajaju manje od 6 teladi

U ovom članu zakona je takođe definisano kada i u kakvom boksu može tele da se drži tj. da boks mora biti širine najmanje kolika je visina grebena teleta a dužina boksa najmanje jednaka dužini teleta.

U članu 13 se navodi da se telad ne smeju držati vezana i da im se ne sme stavljati brnjica, da telad koja se drže u grupi mogu da budu vezana samo dok se hrane mlekom ili mlečnom zamenom, ne duže od jednog sata.

Ovim pravilnikom, članom 14 se definiše da ishrana i napajanje teladi mora biti primerena starosti, težini i fiziološkim potrebama životinja u cilju njihovog zdravlja i dobiti te da se ishrana mora obavljati najmanje dva puta dnevno.

Grupni boks za telad

Način držanja i uzgajanja svinja

Pravilnik o uslovima za dobit životinja u pogledu prostora za životinje, prostorija i opreme u objektima u kojima se drže, uzgajaju i stavljaju u promet životinje u proizvodne svrhe, načinu držanja, uzgajanja i prometa pojedinih vrsta i kategorija životinja, kao i sadržini i načinu vođenja evidencije o životinjama, članom 16. ovog definiše kakvi treba da budu podovi bosova u kojima se drže svinje, kakva treba da prostor i pregrade. Članom 17. je definisano da svakom zalučenom prasetu ili tovljeniku mora da se obezbedi najmanja površina poda u odnosu na telesnu masu i to:

- 1) 0,15 m² za životinju koja ima manje od 10 kg žive vage;
- 2) 0,20 m² za životinju od 10 kg do 20 kg žive vage;

- 3) 0,30 m² za životinju od 20 kg do 30 kg žive vage;
- 4) 0,40 m² za životinju od 30 kg do 50 kg žive vage;
- 5) 0,55 m² za životinju od 50 kg do 85 kg žive vage;
- 6) 0,65 m² za životinju od 85 kg do 110 kg žive vage;
- 7) 1,00 m² za životinju koja ima više od 110 kg žive vage;

Najmanja površina poda koja mora da se obezbedi za svaku suprasnu nazimicu iznosi 1,64 m², a za svaku krmaču 2,25 m².

Ako se u grupi nalazi manje od 6 suprasnih nazimica i/ili krmača, površina poda se mora uvećati za 10% po životinji a ako se u grupi nalazi 40 i više nazimica i/ili krmača površina poda se može umanjiti za 10% po životinji u odnosu na predhodno navedenu kvadraturu poda.

Za svaku suprasnu nazimicu mora da bude obezbeđeno najmanje 0,95 m² čvrstog poda a za krmače to mora biti najmanje 1,30 m² čvrstog poda od ukupne površine poda (sa rešetkastim-drenažnim delom poda) koje se moraju obezbediti za nazimice i krmače. Drenažni otvori mogu da zauzimaju najviše 15% površine poda.

Za pojedine kategorije svinja koje se drže na podu sa betonskim rešetkama, potrebno je obezbediti da najveći razmak između rešetki iznosi:

1. za sisančad 11mm
2. za zalučenu prasad 14 mm
3. za tovljenike 18 mm
4. za nazimice i krmače 20 mm

Širina betonske rešetke za sisančad i zalučenu prasad treba da iznosi 50 mm, a za tovljenike, nazimice i krmače 80 mm.

Pored toga što je pravilnikom propisano koliki otvori mogu biti na podovima sa betonskim rešetkama propisano je i koliko luksa mora da je osvetljenje, koliko decibela sme da bude buka i da se svinje moraju hraniti najmanje jedanputa dnevno pa i to da svinjama mora biti na raspolaganju materijal odnosno predmet za zadovoljenje njihovih

etoloških potreba da bi se sprečilo grizenje repova i drugi poremećaji u ponašanju svinja. Takođe je ovim pravilnikom definisano koje su to intervencije dozvoljene da se vrše na svinjama a koje se ne izvođe u cilju lečenja.

Što se tiče načina držanja pojedinih kategorija svinja, ovim pravilnikom se definiše da se nerastvo moraju držati u boksu površine najmanje 6m² a ako se u boksu u kome se drži nerast obavlja i pristup onda površina boksa mora da bude najmanje 10 m².

Krmače i nazimice se po ovom pravilniku od 4 nedelje nakon osemenjavanja pa do poslednje nedelje pre očekivanog prašenja drže u grupama. Ako se u objektu drži manje od 10 krmača ili nazimica one se mogu držati i u individualnim boksovima. Svaka suprasna krmača ili nazimica mora da ima mesto za prašenje (boks) koji koji ima pregaradu kojom se odvaja prostor za prašenje od ostalog dela boksa.

Prasad sisančad moraju da budu smeštena u dovoljno zagrejan prostor, udoban i suv, koji mora da ima slamu ili neki drugi materijal za ležanje, tako da sva prasad istovremeno mogu leći. Ovim pravilnikom je definisano i to kada se prasad mogu zalučiti pre 21 prvoga dana starosti, zatim kako se i kada formiraju grupe odlučeni prasadi.

Zaključak

Zahtevi koji se postavljaju kroz zakone, pravilnike i preporuke, traže nova finansijska ulaganja što naša govedarska i svinjarska proizvodnja neće moći da izdrži, stoga je za očekivati da stočari u budućem periodu dobiju veća finansijska sredstva kroz subvencije, povraćaje dela uložene novca u investicije u stočarstvu ili povoljne kredite, za ispunjenje ovih zahteva, čime bi se stvorili uslovi za opstanak na evropskom i svetskom tržištu poljoprivrednih proizvoda.

LITERATURA: [1] Službeni glasnik RS broj 6/10.

Boksovi za svinje

Tehnologija proizvodnje šećerne repe

Piše: **Jovan Bojić, dipl.ing., PSS Sremska Mitrovica**

Šećerna repa se gaji radi korena iz koga se tehnološkim postupkom dobija šećer. U našoj zemlji šećerna repa se gaji na površini od 60 do 75000 ha. U proteklom periodu zapažena su velika kolebanja u prinosu i kvalitetu šećerne repe. Samo primenom pune agrotehnike možemo doći do visokih prinosa i kvaliteta šećerne repe, što će uticati na isplativost njenog gajenja.

Savremena agrotehnika u proizvodnji šećerne repe

Savremena agrotehnika obuhvata gajenje šećerne repe u plodored, obradu zemljišta, đubrenje, setvu, negu useva i vađenje.

PLODORED - Šećernu repu treba gajiti u plodored i na istu parcelu može se vratiti posle 4-5 godina. Nepoštovanje plodoreda i češće gajenje šećerne repe na jednoj parceli dolazi do povećanja brojnosti štetočina, takođe dolazi do povećanja brojnosti patogena, a takođe se povećava i brojnost korova. Sve ovo ukazuje na neophodnost gajenje šećerne repe u plodored. Najbolji predusevi za šećernu repu su ozime i jare strnine jer napuštaju rano zemljište što nam omogućava blagovremenu pripremu. Posle strnih žita dobri predusevi su i jednogodišnje mahunarke. Šećerna repa kao predusev može biti podesna za strna žita jer obogaćuje zemljište organskom materijom. Vađenje korena predstavlja jedan oblik plitke obrade tako da se priprema za setvu ozimih žita može izvršiti redukovanom obradom [1].

OBRAĐA ZEMLJIŠTA - Obuhvata osnovnu obradu i predsetvenu pripremu. U poređenju sa drugim kulturama šećerna repa ima najveće potrebe u pogledu vremena, dubine i kvaliteta obrade [1]. Osnovnu

obradu izvršiti na dubinu 30 do 35 cm.

Pre dubokog oranja treba rasturiti i uneti celokupnu količinu P i K i deo N. U jesen ako nam vremenski uslovi dozvole trebalo bi izvršiti ravnanje zemljišta da bi se u proleće što manje gazilo. Predsetvena priprema ima za cilj da se stvore optimalni uslovi za svako posejano seme [2]. Idealno bi bilo da se predsetvena priprema izvrši na dubinu 5 do 6 cm, što se u praksi retko postiže, te se ona izvodi najčešće na 8 do 10 cm dubine. Pri ovakvoj pripremi jedan deo semena se poseje dublje što se kasnije odražava na nicanje.

ĐUBRENJE - Za postizanje visokih prinosa neophodna je dobra obezbeđenost zemljišta sa hranivima. Prinos korena šećerne repe i procenat šećera u direktnoj su zavisnosti od količine hraniva koji su pristupačni biljkama.

Prinosom korena od 50 t/ha i odgovarajuće količine nadzemne mase šećerne repe iz zemljišta iznese oko 220 kg N, 73 kg P i 276 kg K [1]. Količina hraniva koju ćemo uneti u zemljište zavisi od planiranog prinosa i sadržaja hranljivih elemenata u zemljištu koji se utvrđuju analizom zemljišta. U zavisnosti od obezbeđenosti zemljišta potrebno je uneti 100 do 120 kg N, 80 do 100 kg P i 120 do 140 kg K. Celokupnu količinu P i K i jednu trećinu N uneti u jesen, a preostalu količinu N predsetveno.

SETVA - Setvu šećerne repe treba početi kad se zemljište zagreje na 6 - 7° C. Seme se seje na dubinu 2-4 cm, na

međuredno rastojanje 50 cm, a rastojanje u redu 17-18 cm. Cilj je da u vreme vađenja bude 80 - 100000 biljaka po hektaru. Sa ovim brojem biljaka i adekvatnom ishranom dobićemo maksimalan prinos i

kvalitet šećerne repe.

U našim uslovima setva počinje od prve dekade marta pa do prve dekade aprila. Ukoliko vreme dozvoli trebalo bi iskoristiti prve robove setve jer se usev tada brže razvija i otporniji je na napad repine pipe i ostalih štetočina. Nedostatak ove rane setve je osetljivost useva šećerne repe na kasne prolećne mrazove koji mogu dovesti do propadanja useva šećerne repe i njegovog presejavanja.

NEGA USEVA - Nega useva šećerne repe obuhvata zaštitu od štetočina, korova i bolesti, a takođe i međuredno kultiviranje. Zaštita šećerne repe od štetočina počinje odmah po nicanju useva i njegove zaštite od sive repine pipe. Ukoliko ovoj meri ne posvetimo dovoljno pažnje može doći do uništenja useva i njegovog presejavanja. Takođe važna mera nege je zaštita useva od korova koje se izvodi primenom herbicida. Jedna od najvažnijih mera nege je i zaštita useva od bolesti.

Najvažnija bolest koja se javlja na šećernoj repi je siva pegavost lista *Cercospora beticola*.

Zaštita useva od cercospore izvodi se više puta u toku vegetacije, primenom određenih fungicida registrovanih za tu namenu. Ukoliko se ova mera ne izvede pravilno i na vreme dolazi do smanjenja prinosa i kvaliteta šećerne repe.

Važna mera nege je međuredno kultiviranje. Ovom merom razbijamo pokoricu u usevu, vrši se provetranje zemljišta na koje usev šećerne repe povoljno reaguje, a takođe se uništavaju i korovi koji su preostali posle tretmana herbicidima.

VADENJE ŠEĆERNE REPE - Repu vaditi u tehnološkoj zrelosti i prema preradnim kapacitetima šećerana da bi koren što manje stajao na lageru. Vađenje šećerne repe se obavlja sa linijama za vađenje i kombajnama. Rad sa kombajnama za repu je racionalniji tako da se u novije vreme sve više površina vadi istim. Prinosi korena šećerne repe variraju ali tre-

ba istaći da nove sorte imaju veliki genetski potencijal i treba težiti da prinosi budu preko 60t/ha i na taj način obezbediti isplativost gajenja šećerne repe.

Zaključak

U tehnologiji proizvodnje šećerne repe sve agrotehničke mere su jednako važne, a visinu prinosa određuje ona agrotehnička mera koja je najlošije urađena. Greška koja je učinjena kod jedne od ovih mera ne može se popraviti forsiranjem druge agrotehničke mere. Poštujući osnovne principe ove proizvodnje počevši od izbora zemljišta, plodoreda, obrade, đubrenja i nege pa sve do vađenja mogu se ostvariti visoki prinosi i kvalitet šećerne repe.

LITERATURA: [1] R. Milošević, S. Manojlović, Ž. Jankulovski, S. Smiljka Obradović i J. Popin - Optimizacija đubrenja šećerne repe, 1989; [2] Đ. Glamočlija, - Ratarstvo, 2012.

Mešanje sredstava za zaštitu bilja

Piše: **Divna Marić, PSS Vršac**

Pojava različitih štetnih vrsta u poljoprivrednoj proizvodnji u isto vreme uslovljava potrebu za primenom više sredstava za zaštitu bilja (tank-miks). Naime, prilikom zaštite gajenih kultura često postoji potreba za mešanjem više sredstava za zaštitu bilja jer kod nekih kultura javlja se potreba za suzbijanjem više štetočina ili oboljenja istovremeno. Prilikom primene kombinacije preparata moraju se poštovati preporuke proizvođača, jer pogrešno mešanje preparata dovodi najčešće do smanjenja efikasnosti, a često nepoštovanje uputstva za primenu dovodi i do fitotoksičnog delovanja primenjenih sredstava na gajenu biljku.

Preparati se mogu mešati, ne svi, a na uputstvu svakog preparata piše sa kojima se mogu mešati. Prilikom primene kombinacije preparata moraju se poštovati preporuke proizvođača, jer pogrešno mešanje preparata dovodi najčešće do smanjenja efikasnosti a često nepoštovanje uputstva za primenu dovodi i do fitotoksičnog delovanja primenjenih sredstava na gajenu biljku. Ukoliko nismo sigurni u kompatibilnost sredstava možemo

i sami ispitati mogućnost mešanja pesticida. Kompatibilnost je pojava kada se dva i više sredstava mogu mešati radi istovremene primene, a da se ne ispolje nikakve štetne posledice na gajenu biljku. Ako postoji bilo kakva sumnja u nemogućnost mešanja sredstava za zaštitu bilja ne treba ih mešati već ih koristiti odvojeno. Nikako ne smemo mešati sredstva za zaštitu bilja jedno sa drugim pa ih onda dodavati u prskalicu. Kod mešanja sredstava za zaštitu bilja potrebno je voditi računa o redosledu mešanja. Treba imati uvidu da se prilikom mešanja pesticida može narušiti ravnoteža formulacija, jer se u isto vreme u istoj količini vode ili na istoj jedinici površine može naći dva ili tri puta više emulgatora, rastvarača, stabilizatora i dr.tj. pomoćnih supstanci koje sadrži pesticid što je rizično za gajenu biljku. S obzirom na to da sve češće postoji potreba za dodavanjem i prihrane jer proizvođači đubriva često navode u preporuci mogućnost mešanja sa pesticidima redosled mešanja je sledeći: **rastvor za tretiranje = voda + folijarno đubrivo + insekticid + fungicid.**

Nepoštovanje uputstva za primenu dovodi i do fitotoksičnog delovanja

Ako je potrebno mešati više sredstava za zaštitu bilja različitih formulacija treba poštovati redosled

mešanja, a pravilan redosled je: - koncentrovani rastvor (SL) - koncentrovana suspenzija (SC) -

kvašljivi prašak (WP) - vododisperzibilne granule (WG) - koncentrat za emulziju (EC).

BILJEM PROTIV KARCINOMA

Kombretastatin „A4“ leči rak?

(Prenosimo izvode iz knjige "Lekovitim biljem protiv karcinoma", autor Momčilo Moci Srećković, Slobomir 2015.)

Preliminarni rezultati prvih testiranja novog leka „Kombretastatina A4“ na 17 pacijenata obolelih od raka u poodmakloj fazi, pokazuje da ovaj lek smanjuje dopremanje krvi i kiseonika koji su potrebni tumorima da bi preživeli i rasli.

– To dokazuje teoriju da uskraćivanje kiseonika tumoru može da se ostvari u praksi, čime su otvorena vrata novim načinima lečenja raka u budućnosti – izjavio je dr. Gordon Rastin sa klinike Maunt Veron u Middleseksu na jugu Engleske. Za razliku od konvencionalnih lekova koji „ciljaju“ ćelije raka, „Kombretastatin A4“ napada endotelijalne ćelije koje obavijaju krvne sudove u tumoru. Još ne može sa sigurnošću da se kaže da li ovaj lek može potpuno da blizira dopremanje krvi i kiseonika

do tumora, ali su rezultati ohrabrujući. Da bi rastao i razvijao se, svaki čvrsti tumor mora da razvije krvne sudove preko kojih se hrani krvlju i kiseonikom, pa bi ovaj lek mogao da se upotrebi za razne vrste raka, bilo sam ili u kombinaciji sa drugim lekovima. Pored toga, teksično dejstvo leka ispoljava se jedino u vidu bolova u tumoru, što je dokaz da se u tumoru nešto dešava. Testovi „Kombretastatina A4“, sintetičkog jedinjenja ekstrata afričke žbunaste vrbe, na životinjama pokazali su da jedna doza leka može da uništi do 95 odsto ćelija čvrstog tumora tako što im uskraćuje dovod krvi.

Genetski modifikovani virus, koji se eksperimentalno ispituje, uništava ćelije malignih glioma, vrste karcinoma koji se vrlo teško leči.

Polio virus, koji je nekada pra-

lizovao milione dece, ali je gotovo iskorenjen zahvaljujući vakcini, mogao bi da bude i od neke koristi, pošto se pokazalo da uništava ćelije tumora.

Genetski modifikovani virus uništava ćelije malignih glioma, vrste karcera koji se vrlo teško leči, pa oboleli umiru maksimalno godinu dana.

Od glioma godišnje umire 18.000 Amerikanaca. Za njih ne postoji lek osim operacije, a tumori se često rašire po mozgu veoma brzo, pa ih je nemoguće sve otkriti i odstraniti.

Mada su eksperimenti utvrdili da polio virus uništava neurone, oni su ga oslabili zamenjujući gene koje virus koristi i za prodiranje u ćelije genima koji izazivaju prehladu.

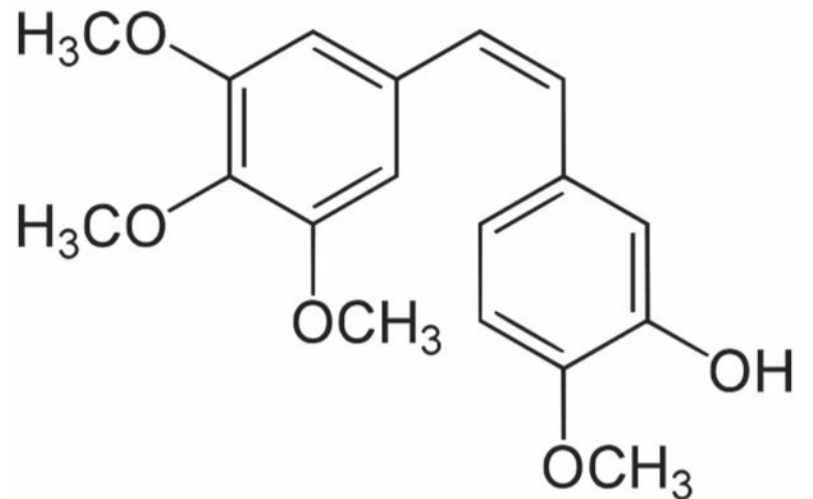
Novi, genetski izmenjeni virus, nije toliko dobro ulazio u zdrave neurone ali je „jurišao“ prvo na ćelije glioma, koje se brzo šire.

Testovi na miševima zaraženim ljudskim gliomom pokazali su da on može da zaustavi rast tumora, saopštili su naučnici. Međutim, stručnjaci upozoravaju da ono što deluje kod miševa koji su veštačkim putem zaraženi kancerom možda neće delovati kod ljudi. Ali, nova terapija će bar olakšati simptome obolelih od ove vrste tumora.

Vakcina protiv raka

Prva vakcina protiv raka je spremna za testiranje u Engleskoj. Pripremili su je dr John Arrand i dr Mike Mackett sa „Paterson instituta“ u Mančesteru. Ova vakcina štiti „Apštajn-Bar virusa (EBV)“, koga nosi više od 90% stanovništva u svetu, i koji je povezan sa raznim vrstama raka. U Engleskoj i Evropi „EBV“ prouzrokuje žlezdanu groznicu a moguće i Hodžkinovu bolest, rak limfnih čvorova, dok je u Africi ovaj virus povezan sa Burkittovim limfomom, još jednom vrstom raka limfnog sistema, koji obično pogađa decu. Smatra se da su virusi povezani sa petinom svih oblika raka a četiri su identifikovana – „EBV“; papiloma kod ljudi, povezana sa rakom grlića materice (naučnici rade na vakcini); hepatitis „B“, povezan sa rakom jetre; i „HTLV“, koji je povezan sa akutnom leukemijom.

Belančevina endostatin, koja se normalno nalazi u krvi, može da doprinese smanjivanju tumora, tvrdi dr Majkl ORajli sa hiruškog odeljenja Dečije bolnice u Bostonu. On je ustanovio da je endostatin inhibitor

ćelija u krvnim sudovima koje su od vitalnog značaja za rast tumora.

Američki naučnici iz njujorskog Onkološkog centra prvi su u svetu indentifikovali dva gena koji omogućavaju rast i razmnožavanje malignih ćelija. Tim veoma značajnim otkrićem napravljen je važan korak na putu otkrivanja genetske osnove mehanizma malignih obolenja. Novost o tom otkriću saopštena je u Londonu. Grupa naučnika na čelu sa profesorom Robertom Benerom ustanovila je da geni „aJ-dl“ i „aJ-dl3“ učestvuju u građenju krvnih sudova koji snabevavaju maligne ćelije krvlju kao i tumore, potpomažući njihovu životnu snagu i rast.

Prilikom aktivnog dejstva na te gene dolazi do „isključenja“ malignih ćelija iz organizma i one brzo uginu. Ovo značajno otkriće u svetskoj nauci može dovesti do pobeđe nad malignim oboljenjima.

Četiri tajne raka

Grupa naučnika sa Biološkog istraživačkog instituta u Kembriču američkoj državi Masačusets, uspeła je da odgonetne tajnu kako normalna, zdrava ljudska ćelija postaje kancerозна, što bi, kako se procenjuje u naučnim krugovima, moglo da označi prekretnicu u traženju leka za rak.

Taj naučno istraživački poduhvat vezan je za ime dr Roberta Vajnberga, naučnika sa pomenutog instituta u Kembriđu, koji je inače u sastavu čuvenog „MTI instituta“ u Masačusetu.

Vajnberg je sa grupom saradnika, posle 15 godina istraživanja i pokušaja, uspeo da u svojoj labo-

ratoriji, pretvori normalnu ljudsku ćeliju u kanceroznu.

Naučnici sada nađe polažu u logiku – ako je mogao da se nađe put da zdrava ćelija dobije rak, isto tako će moći da se, u obrnutom postupku, nađe način kako da se obolela ljudska ćelija pretvori u zdravu.

Vajnberg je oprezan. On savršeno dobro zna da se mora čuvati davanja lažne nade onima koji čekaju lek za opaku bolest. Ako je trebalo 15 godina da se zdrava ćelija pretvori u kanceroznu, biće potrebno puno vremena i za obrnuti postupak. Ali, i on sam, ne krije da je napravljen veliki korak. – Do sada ljudska kancerозна ćelija je za naučnike bila crna kutija i naučnici nisu znali red i broj promena koje ona doživljava na putu do raka. Sada su uspeali da utvrde broj tih promena sa naučnom preciznošću.

Utvrđeno je da postoje četiri koraka, odnosno četiri promene u razvoju normalne ljudske ćelije da bi ona postala kancerозна.

– Ono što su naučnici u Masačusetu uspeali da urade – kaže Moše Janiv sa „Pasterovog instituta“ u Parizu – to je da saznaju na putu, kojim ljudska ćelija postaje kancerозна, postoje četiri koraka. Ako uspemo da prodremo u tajnu makar jednog od četiri elementa u kanceroznoj ljudskoj ćeliji, onda ćemo realno biti u prilici da zaustavimo razvoj tumora.

Naučnici jesu pronašli put kako normalna ljudska ćelija postaje kancerозна. Ali, suštinski odgovor mora da dođe obrnutim smerom: kako da se ta ćelija izleči, odnosno da se spreči da postane kancerозна. Na to pitanje još nema odgovora.

Stari recepti

Bakini

slatki uštipci

Potrebno je: 300g. brašna, 1 vrećica praška za pecivo, 1 čaša čvrstog jogurta-180-200ml, 2 žumanca, 30g. maslaca ili 3 kašike ulja, 3-4 kašike šećera, 1 vrećica vanilin šećera, sok i korica od pola narandže, šaka groždica, šećer u prahu za posip, 300ml. ulja-za prženje, 250ml. masti, ako radite s kvascem

Priprema: Prosejanom brašnu dodajte prašak za pecivo, so, šećer, vanilin šećer, žumance, čvrsti jogurt sobne temperature, otopljeni maslac ili ulje, sok i koricu od pola narandže i na kraju šaku groždica. Neko ih stavlja prethodno namoćene u soku od narandže.

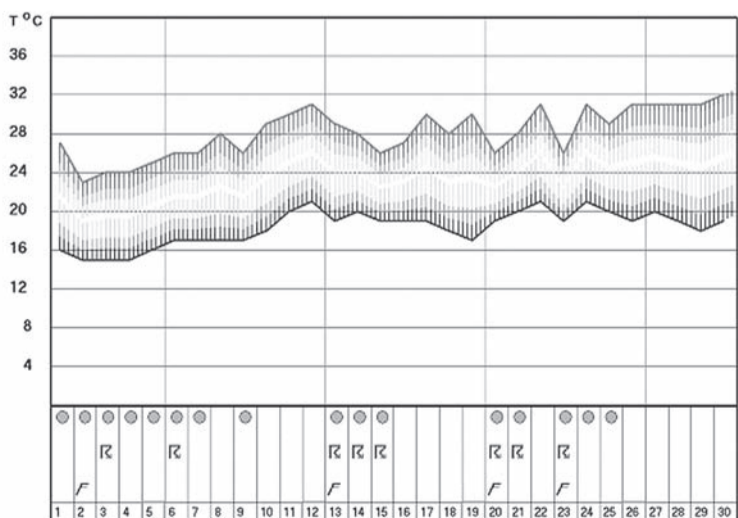
Sve sastojke dobro izmešajte

drvenom varjačom, pokrijte toplom kuhinjskom krpom i ostavite da testo odmara 15 minuta, dok se ne zagreje masnoća za prženje.

Kada je testo lagano odležalo, spremno je za prženje. Uštipci se vade kuhinjskom kašikom, koja se prethodno stavi u vruću masnoću i lagano se spuštaju u vruće ulje. Kada lepo porumene sa obe strane vadite ih šupljikavom kašikom i ocedite na kuhinjskom papiru, pospite prah-šećerom i poslužite tople.

Možete ih raditi i s kvascem, ali tada testo mora dvostruko narasti, kao i svako dizano koje se radi. U tom slučaju se ne prže u ulju, kao kada se spremaju s praškom za pecivo, nego na domaćoj masti.

Prognoza vremena do kraja juna

Promet roba na Produktnoj berzi

od 6.6. do 10.6. 2016.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cene kukuruza
- Realizacija ugovora pšenice roda 2016.
- Rast cena na svetskim berzama

Radnu nedelju za nama na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu, obeležio je pad prometa, blagi rast cena prošlogodišnjeg roda kukuruza i pšenice i prvi ovosezonski berzanski ugovor o kupoprodaji "na zeleno" pšenice roda 2016. godine.

Ovonedeljni promet od 825 tona, za 42% je manji u odnosu na prethodnu nedelju, što je efekuiralo i gotovo upola manjom dinarskom vrednosti prometa. Ukupna dinarska vrednost, za tek pet ovonedeljnih berzanskih ugovora, iznosila je 17.212.250,00 dinara.

Kukuruz sa istrgovanih 675 tona, apsolutno dominira u strukturi ovonedeljnog berzanskog pro-

meta. Prosečna nedeljna cena od 21,52 din/kg, sa PDV-om (19,56 din/kg, bez PDV-a), za 2,92% je veća nego prethodne nedelje. Tromesečni trend rasta cene kukuruza je, dakle, nastavljen, ali se čini da je tokom nedelje za nama polako uspostavljen balans ponude i tražnje, što može biti pokazatelj stabilizacije cene u narednom periodu.

Istovremeno, cena pšenice roda 2015. se, nakon prošlonedeljnog pada, ponovo vratila na svoj cenovni nivo od pre tri nedelje. U okviru prometovanih 50 tona hlebnog zrna, prošlogodišnjeg roda, registrovana je jedinstvena cena od 19,58 din/kg, sa PDV-om

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2015.	675	21,45-21,78	675	21,45-21,78	+2,92%
Pšenica, rod 2015.	550	19,03-19,58	50	19,58	+1,71%
Pšenica, rod 2016. isporuka 01.07.-15.07.2016.	300	17,05-17,60	100	17,05	-
Sojina sačma 44%	50	59,40	-	-	-

PRODEX

Rast cene kukuruza, direktno je uticao na dalji rast indeksne vrednosti PRODEX-a. Korelacija cene kukuruza i ovog berzanskog indeksa je evidentna, kada se uzme u obzir da se tromesečni rast cene kukuruza apsolutno podudara

sa tromesečnim rastom indeksne vrednosti ovog pokazatelja. Poslednjeg radnog dana protekle nedelje vrednost PRODEX-a je iznosila 217,31 indeksnih poena, što je za 1,22 indeksnih poena više nego prošlog petka.

(17,80 din/kg, bez PDV-a), što je za 1,71% više nego prethodne nedelje.

Posle niza nerealizovanih prodajnih kotacija za pšenicu novog roda, tokom nedelje za nama je konačno realizovan prvi ovo-

sezonski berzanski ugovor kupoprodaje pšenice roda 2016. godine. Ugovorena je kupoprodaja "na zeleno", u količini od 100 tona po ceni od 17,05 din/kg, sa PDV-om (15,50 din/kg, bez PDV-a), za avansno plaća-

nje i isporuku pšenice u periodu od 01.07.-15.07.2016. godine. Do kraja nedelje kotirana je i prodaja novog roda po ceni od 16,00 din/kg, bez PDV-a, ali zainteresovanih kupaca, pod ponuđenim ugovornim uslovima, nije bilo.

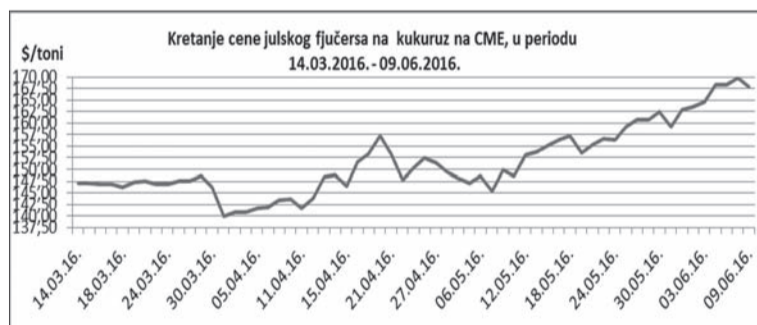
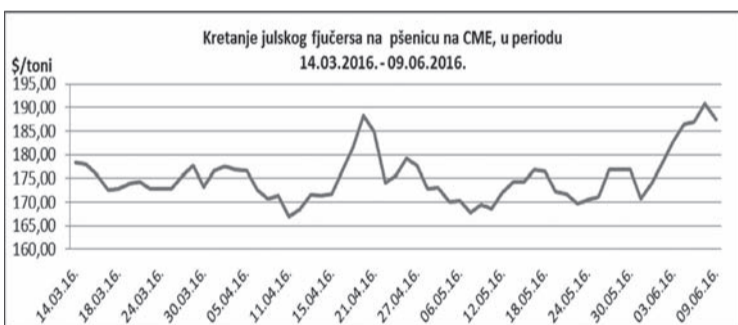

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, JULSKI FJUČERS 2016.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	182,69 \$/t	188,18 \$/t	187,03 \$/t	190,85 \$/t	187,47 \$/t
Kukuruz	164,64 \$/t	168,44 \$/t	168,34 \$/t	169,76 \$/t	167,87 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
139,62 €t (fjučers avg 16)	160,90 €t (fjučers jul 16)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
171,00 €t (fjučers sep 16)	186,50 €t (fjučers avg 16)

Početak nedelje je skok cena svih roba bio posledica zabrinutosti oko klimatskih uslova na obe strane Atlantika. U SAD je problem sa visokim temperaturama, a u Evropi, naročito francuskoj, su stalne oluje povećava-

vale zabrinutost. Takođe je i cena sirove nafte, nakon pada zaliha u Americi, skočivši na najviši nivo od početka godine, vršila pritisak na cene ostalih roba. Krajem nedelje, uoči najnovijeg izveštaja USDA-a, fondovi su pro-

davali svoje pozicije kako bi realizovali profit i time doveli do blagog pada cena.

Na čikaškoj berzi je pšenica sa julskom isporukom viša za 5,11%, a kukuruz za 2,70% u odnosu na kraj prošle nedelje.

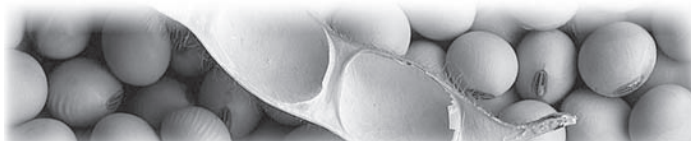
U Budimpešti se cena pšenice, posmatrano u forintama, nije menjala, dok je cena kukuruza porasla za 3,81%. U Parizu su cene pratile trend čikaške berze. Tako je pšenica poskupela za 1,94%, a cena kukuruza za 2,19%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, jul 16	415,95 \$/t	418,23 \$/t	419,33 \$/t	432,70 \$/t	432,11 \$/t
Sojina sačma, jul 16	414,30 \$/t	411,70 \$/t	407,80 \$/t	417,10 \$/t	413,50 \$/t

Velika potražnja za sojom na međunarodnom tržištu je pogurala cenu zrna na gore. Kina je kupila nove količine. Takođe zabrinjava i situacija oko kvaliteta

soje u Argentini. Fjučers na soju je u Čikagu je skuplji za 2,78%, dok je fjučers na sojinu sačmu jeftiniji za 1,15%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivovodic@limagrain.com
www.limagrain.rs

VOĆE 6.6.2016. - 13.6.2016.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	200.00	200.00	bez promene	slaba
2	Banana (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	125.00	130.00	128.00	pad	dobra
3	Borovnica (sve sorte)	Domaće	kg	750.00	800.00	800.00	pad	vrlo slaba
4	Breskva (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	90.00	85.00	pad	slaba
5	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	75.00	80.00	80.00	bez promene	prosečna
6	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	60.00	65.00	60.00	pad	prosečna
7	Jabuka (Delišes zlatni)	Uvoz(uvoz)	kg	80.00	85.00	85.00	bez promene	slaba
8	Jabuka (Greni Smit)	Uvoz(uvoz)	kg	85.00	85.00	85.00	bez promene	slaba
9	Jabuka (ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	70.00	75.00	70.00	-	vrlo slaba
10	Jagoda (sve sorte)	Domaće	kg	140.00	200.00	150.00	rast	slaba
11	Kajsija (sve sorte)	Domaće	kg	180.00	180.00	180.00	bez promene	vrlo slaba
12	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	150.00	150.00	150.00	bez promene	slaba
13	Kruška (Viljamovka)	Uvoz(uvoz)	kg	210.00	220.00	210.00	-	vrlo slaba
14	Kruška (ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	240.00	240.00	-	vrlo slaba
15	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	1000.00	1100.00	1000.00	bez promene	prosečna
16	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	210.00	220.00	210.00	bez promene	dobra
17	Limun (sve sorte)	Uvoz(Argentina)	kg	280.00	280.00	280.00	-	slaba
18	Malina (sve sorte)	Domaće	kg	350.00	350.00	350.00	pad	slaba
19	Malina (sve sorte)	Domaće	kg	270.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
20	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	85.00	80.00	pad	slaba
21	Orah (očišćen)	Domaće	kg	600.00	650.00	600.00	pad	prosečna
22	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	100.00	90.00	bez promene	dobra
23	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	150.00	150.00	-	slaba

POVRĆE 6.6.2016. - 13.6.2016.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	15.00	17.00	15.00	pad	prosečna
2	Boranija (olovka)	Domaće	kg	170.00	180.00	180.00	pad	vrlo slaba
3	Boranija (šarena)	Domaće	kg	140.00	150.00	150.00	bez promene	slaba
4	Boranija (žuta)	Domaće	kg	180.00	180.00	180.00	pad	slaba
5	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	120.00	120.00	rast	slaba
6	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	70.00	80.00	80.00	rast	dobra
7	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	40.00	70.00	50.00	rast	prosečna
8	Dinja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	130.00	120.00	pad	slaba
9	Grašak (sve sorte u mahuni)	Domaće	kg	50.00	60.00	60.00	pad	prosečna
10	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	45.00	50.00	50.00	bez promene	slaba
11	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	40.00	50.00	50.00	bez promene	vrlo slaba
12	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	40.00	55.00	45.00	bez promene	dobra
13	Krompir (beli)	Domaće	kg	40.00	45.00	45.00	bez promene	prosečna
14	Krompir (crveni)	Domaće	kg	40.00	45.00	45.00	bez promene	dobra
15	Krompir (mladi)	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	-	dobra
16	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	15.00	20.00	17.00	pad	dobra
17	Lubenica (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	45.00	70.00	50.00	pad	slaba
18	Luk beli (mladi)	Domaće	veza	25.00	30.00	30.00	bez promene	prosečna
19	Luk beli (sve sorte)	Uvoz(Kina)	kg	500.00	500.00	500.00	bez promene	slaba
20	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	20.00	25.00	20.00	bez promene	prosečna
21	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	35.00	45.00	45.00	pad	dobra
22	Paprika (Babura)	Domaće	kg	110.00	140.00	120.00	pad	prosečna
23	Paprika (ljuta)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	350.00	300.00	-	prosečna
24	Paprika (ostala)	Uvoz(uvoz)	kg	250.00	250.00	250.00	bez promene	vrlo slaba
25	Paprika (šilja)	Domaće	kg	110.00	130.00	130.00	pad	prosečna
26	Paradajz (chery)	Uvoz(uvoz)	kg	230.00	250.00	250.00	rast	slaba

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	21.00	24.00	23.00	bez promene	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	21.00	24.00	23.00	-	dobra
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	25.00	27.00	26.00	bez promene	slaba
3	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	21.00	25.00	23.00	bez promene	dobra
4	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	30.00	45.00	35.00	bez promene	prosečna
5	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	60.00	75.00	65.00	rast	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	24.00	22.00	-	dobra
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	20.00	22.00	21.00	bez promene	prosečna
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	22.00	26.00	24.00	bez promene	slaba
4	Sojino zrno	džak 50kg	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	bez promene	slaba
5	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	22.00	25.00	24.00	bez promene	slaba
6	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	20.00	24.00	22.00	bez promene	dobra

SILOS Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	18.00	23.00	21.00	bez promene	prosečna

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena: Loznica - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	260.00	290.00	280.00	pad	6-10
2	Jarad	sve težine	sve rase	210.00	230.00	220.00	bez promene	0-5
3	Koze	sve težine	sve rase	140.00	160.00	150.00	bez promene	0-5
4	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	90.00	110.00	100.00	bez promene	0-5
5	Ovca	sve težine	sve rase	130.00	170.00	150.00	bez promene	11-15
6	Prasad	16-25kg	sve rase	140.00	170.00	160.00	pad	31-50
7	Prasad	<=15kg	sve rase	160.00	190.00	170.00	pad	31-50
8	Tovljenici	80-120kg	sve rase	100.00	120.00	110.00	bez promene	6-10

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Južno-bački okrug klanica

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Junad	>480kg	sve rase	220.00	230.00	220.00	bez promene	prosečna
2	Prasad	16-25kg	sve rase	180.00	190.00	180.00	pad	prosečna
3	Tovljenici	80-120kg	sve rase	120.00	130.00	130.00	bez promene	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

• Na prodaju Torpedo RX 170. Traktor u dobrom stanju, za ostale informacije poziv na broj tel. Može zamena za manji traktor. Tel: 063/776-78-28.

• Prodajem imt dvobrazdni plug. Tel: 066/312-736.

• Na prodaju motokultivator IMT 506 u ispravnom stanju. Tel: 063/370-150.

• Na prodaju Motorni traktorčić "White" - 13 "Briggs", motor od 15.5KS, sa jednim cilindrom, 6 brzina, dva noža, zahvat otkosa 106cm, sa korpom za skupljanje trave. Odličan! Paljenje preko ključa tj. anlasera. Ceo servis urađen bez ulaganja, sedi i kosi. Spreman odmah za košenje travnatih površina, parkova, većih imanja, igrališta, golf terena... Tel: 064/218-74-00.

• Na prodaju Zetor6945, 1978g, traktor u odličnom stanju, papiri uredni. Tel: 064/239-08-35.

• Na prodaju više komada traktorskih kabina, cena od 200 do 400 EUR. Tel: 063/531-155.

• Na prodaju IMT 539, 2010 godina fabričko stanje. Tel: 069/161-77-38.

• Na prodaju Zetor 4911, 1978. godište. Tel: 022/432-237.

• Na prodaju Ursus. Registrovan. Tel: 022/488-662 i 064/370-23-12.

• Na prodaju Torpedo 4806 C, 1986. god. u odličnom stanju. Tel: 063/531-155.

• Na prodaju tri Rakovice. Rakovica 60, 1975. god. 2500 EUR, Rakovica 65, 1987. god. 3.500 EUR i Rakovica 65, 1989. god. 4.200 EUR. Tel: 063/531-155.

• Menjam IMT 560 novi tip za 577DW. Traktor je 87. god, očuvan, ne troši kap ulja od sipanja do sipanja, nema ulaganja za 577DW novi tip. Tel: 064/945-72-97.

• Na prodaju trektor Belarus. Kupljen nov kod nas, prvi vlasnik. Potpuno ispravan, traktor novije generacije sa motor 82ke i turbinom 92ks. Trajno je registrovan, nov akumulator i prednji i zadnji tegovi. Broj radnih sati:1900. Tel: 063/825-80-50 i 022/710-344.

• Na prodaju traktor IMT 542. Traktor je u odličnom stanju. Od kada je kupljen, obradivao je maksimalno 4 hektara zemlje. Uvek je bio garažiran. Radnih sati ima 4771. Prvi vlasnik. Tel: 063/174-96-74 i 022/737-559.

• Na podaju traktor Ursus 904B. Prvi vlasnik. Prednja vuča 90 konja. Hitno! Tel: 064/335-46-89.

• Prodajem traktor 577 novi tip sa dva para zadnjih točkova. Tel: 069/668-206.

• Prodajem Vladimirca, novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju. Može zamena za Ferguson 533 ili 539. Prodajem setvospremač u dobrom stanju. Tel: 467-717.

• Prodajem kombajn žitni Džon Dir 950. Tel: 060/067-01-45.

• Prodajem kombajn Zmaj 143, 2004 godište sa sečkom za slamu i kukuruznim adapterom. Tel:064/063-24-34.

• Prodajem traktor Masej Ferguson 8160 od 200ks i kombajn Nowholand 8070 sa kukuruznim adapterom. Tel:062/451-252.

• Kombajn Zmaj 142 Sečka Heder na prodaju. Tel: 063/200-483.

• Kombajn Đuro Đaković za kukuruz i pšenicu. Tel: 063/200-483.

OPREMA

• Na prodaju setvospremač i V tanjirača. Tel: 022/301-751 i 062/101-68-60.

• Prodajem imt četvororedni špartač za kukuruz sa novim kutijama za đubrivo. U odličnom stanju. Tel: 066/312-736

• Na prodaju prikolica 5.5t, metalne stranice i patos, rinfuza sa leve strane, ispost na patosu, tubeles gume. Tel: 065/517-92-95.

• Na prodaju kosilica za travu sa džakom za skupljanje trave, kosačica je samohodna. U ispravnom stanju. Tel: +633-701-50.

• Na prodaju traktor kosačica, motor brigs straton od 9 konja. Kao nov. Tel: 063/370-150.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"

Trg Vojskovođa brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450

• Na prodaju alko farmer 2002 god malo radila. Tel: 062/364-442.

• Na prodaju mešaona kapaciteta 250 kilograma sa bunguračem za kukuruz u klipu i zrnu. Bungurač je trofazni, sa motorom od 4kw. Tel: 022/447-205.

• Na prodaju krunjač za kukuruz, trofazni 3kW, bubanj širine 400mm. Tel: 022/476-092.

• Na prodaju Viking mb 400 nova kosilica, samo dva puta košeno. Tel: 064/567-36-63.

• Na prodaju Vučena tanjirača Ferokop 40 diskova. Tel: 066/455-540.

• Na prodaju Freza-Pumpa-Agregat. Tel: 022/664-937.

• Na prodaju prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Svajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mogućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavanj-zakreću-dizu gore, dole. Tel: 064/296-37-99.

• Na prodaju Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipu je, ima i ručnu kipu. Pod-lim 3mm, ojačana, široke gume, registrovana. Tel: 022/265-61-11.

• Prodajem krunjač sa 4 rupe, velikog kapaciteta 6t na sat. Pogon motora Lombardini 12KS dizel, u odličnom stanju, sve ispravno. Spreman za rad. Cena povoljna. Tel: 062/973-00-12.

• Prodajem traktorsku frezu IMT. Tel: 064/161-55-09.

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

• Prodajem sejalicu za kukuruz Bekericu četiri reda potpuno ispravna. Cena 1.000 evra.

Tel:060/670-36-60.

• Prodajem prikolicu Zmajevku, 7 tona i stado ovaca. Tel: 063/800-93-62.

• Prodajem prikolicu marke Pobjeda, nosivosti 5 tona. Perica. Tel: 064/289-77-84.

• Poljomehanizacija - pocinkovani silosi, elevatoriod 10-60 tona- CAS, roto i vibro selektor. Tel: 062/8488108

• Prodajem Vladimirca novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju i setvospremač. Tel:467-717.

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. Tel: 064/516-97-10.

• Prodajem krunjač veliki Čakovec, 20 tona na kardan sa elevatorom za šepurike. Sve u radnom stanju, cena po dogovoru. Tel: 064/277-13-05.

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

• Prodajem krunjač prekrupač, Poljostroj Odžaci i vagu Libela Celje 300 kg. Tel: 063/193-97-07.

• Prodajem presu kveč, kolečke, plug, drljaču, branu sve za Salaše i Etno kuće. Tel:063/193-97-07.

• Prodajem krunjač, prekrupač Odžački, vagu Libela Celje, meri 300 kg u odličnom stanju, poljoprivrednu etno i drugu antikuu za salaše i etno kuće. Tel: 063/19-39-707.

• Prikolica Zmaj na prodaju. Tel: 063/200-483.

• Na prodaju transporter za kukuruz Liffam 9 m, kao nov. Pune gume bez duvanja i treći točak pozadi bez podizanja, lako se kreće. Tel: 022/313-543 i 066/521-81-11.

• Prodaja tanjirača. Tel: 022/301-751 i 062/101-68-60.

• Na prodaju setvospremači. Tel: 022/301-751 i 062/101-68-60.

• Prodajem mlin za kukuruz u kompletu: točilo, testera za sečenje. Tel: 064/899-81-96.

• Na prodaju vučene i nošene V tanjirače. Tel: 069/771-651 i 022/230-17-51.

• Na prodaju Welger AP 52 presa za baliranje. Balirka u dobrom stanju. Sve ispravno na njoj i radi. Tel: 064/116-22-04.

• Na prodaju ssetvospremači. Tel: 022/301-751 i 062/101-68-60.

• Prodajem Mlin (čekičar), višenamenski Fabrički proizveden (italijanski), očuvan - ispravni, sa jakim trofaznim elektromotorom. Posедуje pet sita različitih veličina otvora, jake - masivne konstrukcije. Tel: 064/802-14-79 i 022/312-322.

• Na prodaju motokultivator, freza u odličnom stanju benzinac mali potrošač jako malo radio. Briksov motor nemačke proizvodnje, tri konjske snage. Tel: 064/200-4100 i 022/237-12-27.

• Na prodaju prikolica potpuno ispravna 5.5t nosivost metalne stranice i patos nigde nije trula ima rinfuzu sa leve strane i ispost na patosu tubeles gume. Tel: 065/517-92-95.

Na prodaju Presa Welger AP63. presa u odličnom stanju. Tel: 064/136-75-46.

• Prodajem plug IMT 756, 3 brazde, 12 coli, visoki klirens, 3 crtala plus točak. Tel: 063/767-74-92.

• Prodajem drljaču Pobjeda sa 4 krila. Tel: 063/767-74-92.

• Prodajem setvospremač: 3.5m, dupli paker valjci, flah verzija. Tel: 063/767-74-92.

• Prodajem OLT pneumatsku sejačicu: 4+2 reda sa depozitorima za granulaste insekticide. Tel: 063/767-74-92.

• Prodajem prikolicu Tehnostroj nosivosti 7.5t. Kiper. Vazdušna kočnica. Tel: 063/767-74-92.

• Traktorska prikolica u odličnom stanju. Tel: 063/733-24-49.

• Prodajem dvobrazdni plug. Cena dogovor. Tel: 022/662-077.

• Na prodaju električna pumpa za pretakanje goriva derivata pumpa je bešumna, monofazna i profesionalna, kao nova je, uvoz

• Nemačka T.I.P. Multioil 35M pumpentechnik 74919 helmastadt-Germany Rp28500max2100l-h Hmah 35m, uz pumpu ide i korpa i pištolj za točenje sa sigurnosnim ventilima. Tel: 061/200-32-17.

• Na prodaju plug Lemken obrtač trobrazni 3x30 12 coli, stanje odlično. Tel: 061/200-32-17.

• Na prodaju menjač od honda f 42original japan , lombardini motor la 250 - 7,5 konja. Motor i menjač u odličnom stanju. Menjač ima 3 brzine i rikverc. Uz frezu ide kosačica za travu, i duboka prikolica. Tel: 064/128-1072 i 061/623-90-24.

• Rotori za drljaču u dobrom stanju, možda 2-3 ležaja zamenuti. Kupljeni zbog nadogradnje i tako ostali. Info poziv. Tel: 064/249-17-02.

• Prodajem Euro kuku za Astru G. Tel: 060/661-21-81.

• Prodajem traktorsku frezu IMT. Tel: 064/161-55-09.

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

• Prodajem sejalicu za kukuruz Bekericu četiri reda potpuno ispravna. Cena 1.000 evra. Tel:060/670-36-60.

• Prodajem prikolicu Zmajevku, 7 tona i stado ovaca. Tel: 063/800-93-62.

• Prodajem prikolicu marke Pobjeda, nosivosti 5 tona. Perica. Tel: 064/289-77-84.

• Poljomehanizacija- pocinkovani silosi, elevatoriod 10-60 tona- CAS, roto i vibro selektor. Tel: 062/848-81-08.

• Prodajem Vladimirca novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju i setvospremač. Tel:467-717.

• Prodajem Vladimirca, novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju. Može zamena za Ferguson 533 ili 539. Prodajem setvospremač u dobrom stanju. Tel: 467-717.

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVNI, LOKALI

• Prodajem kuću oko 200m2 na placu 6 ari, delimično nameštena, CG, parket, sanitarni čvor, automehaničarska radionica sa komorom u Lačarku. Tel: 004-36-606-888-249.

• Izdajem namešten stan – kuću 100m2, mogu fizički radnici, studenti, porodice. Tel: 062/154-29-10.

• Prodajem kuću u Sremskoj Rači. Kompletno renovirana. Lokal. Ogroman plac. Povoljno. Tel: 065/391-19-14.

• Prodajem 75 ari zemlje u Nočaju. Tel: 063/248-011.

• Prodajem spratnu kuću u ulici Stevana Sremca. Tel: 066/9727-877.

• Prodajem kuću kod bolnice, može stan uz doplatu. Tel: 064/240-62-54.

• Prodajem kuću novije gradnje 140m2. Cena 45.000e. Tel: 063/321-255.

• Prodajem kuću u Lačarku 95m2 ili međina za stan u Sremskoj Mitrovici. Tel: 064/56-39-206.

• Prodajem kuću na placu 5 ari ulica Petra Preradovića 108. Tel: 064/418-0446 i 022/487-606.

• Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici. Tel: 061/214-86-33.

• Prodajem dve njive od 8 i od 6 ari blizu sela u Kraljevcima pogodna za sve vrste voća i vinograda. Tel: 063/193-97-07.

• Prodajem kuću u Staroj Pazovi od 150m2 sa pratećim objektima na placu od 18 ari. Struja, voda, telefon, plin. Povoljno za bavljenje poljoprivrednom i zanatskom radnjom. Tel 022/312-914 i 062/112-70-90.

• Prodajem lepo očuvanu kuću od 120m2 sa baštom od 1000 m2 u Nikincima. Tel: 063/766-43-20.

• Dajem Jarku kod Sremske Mitrovice 4,5 ha obradive zemlje u komadu. Tel:061/165-89-98.

• Prodajem plac (8.005 m2) sa kućom, objektima i ispostom za koze, vinogradom, voćnjakom i livadom na Lipovači kod Šida (prilaz sa 3 strane), ili menjam za kuću u Erdeviku. Dogovor. SMS/Tel: 064/1629-737

• Prodajem baštu površine 0,75 jutara kod Vašarišta u Šašincima 300 m od asfalta. Tel: 022/684-607 i 060/505-19-99.

• Prodajem zemlju od 8 i 6 ari blizu sela pogodno za voće, vinograd ili baštu. Tel: 063/19-39-707.

• Prodajem kuću 100m2 u Rivici sa pratećim objektima na 10 ari placa. Tel: 022/21-00-369.

• Prodajem u jednoj celini dve njive pored glavnog puta u Brestaču, uknjiženo, vlasnik 5h. cena 12.000 evra. Tel:064/430-23-16.

• Prodajem neizgrađeno građevinsko zemljište, oranica, Vladimira Nazora u Sidu, 26,34 ara. Tel: 063/853-25-70.

• Prodajem kuće u Šašincima, Save Zdelara 38, druga kuća Svetozara Miletića 92a, 28 ari bašte i jutro zemlje. Zainteresovani doći lično na adresu Save Zdelara 38 Šašinci.

• Izdajem nov jednosoban 40m2 kompletno namešten u Novom Sadu kod Sajma. Tel: 064/38-11-803.

• Izdajem dvosoban stan u centru Sremske Mitrovice sa daljinskim grejanjem. Tel: 064/011-32-25.

• Prodajem jednoiposoban stan 47,5 m2 proizemlje, Stari most 29/4. Tel: 064/28-11-422.

• Prodajem stan 60m2 Matije Hudi 57. Tel: 060/44-44-095.

• Povoljno prodajem dvosoban stan u Mačvanskoj Mitrovici ulica Trg Žrtava fašizma 13/2 naselje kolonija cena po dogovoru. Tel: 069/712-365 i 022/2685-606- Izdajem jednosoban stan u Matije Hudi. Tel: 022/626-209 i 063/535-530.

• Prodajem dvosoban stan u Pejtonu. Tel: 062/592-586

• Izdajem dvorišni jednosoban stan iz Matije Hudi, samici, 4.500 din. Tel: 069/162-24-26.

• Izdaje se namešten manji jednosoban stan u centru. Tel: 064/544-66-17.

• Prodajem dvoiposoban stan 63m2, novogradnja, Vodna ulica, povrat PDV kvaliteta gradnja. Tel: 063/77-98-609.

• Prodajem stan 43m2 novogradnja, parking, ostava, Vodna ulica od investitora, povrat PDV. Tel:063/232-573.

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

• Prodajem garsonjeru 34m2, novogradnja, podno grejanje, tuš kada, terasa, parking, ostava, investitor. Tel: 063/232-573

• Izdajem dvosoban stan kompletno opremljen, novogradnja, parking, kablovska, televizor, mašina za sudove. Sremska Mitrovica preko puta suda. Tel: 062/364-447.

• Prodajem stan 97m2 u Pejtonu ili menjam za stan.

Tel: 063/467-412 i 063/512-528.

• Izdajem dvorišni namešten stan Fruškogorska 69 u Sremskoj Mitrovici. Tel: 064/063-24-16.

• Prodajem trosoban stan 90m2 na V spratu u naselju Matije Hudi. Cena 36.000e. Tel: 022/626-025.

• Prodajem dvosoban stan 58m2 u naselju Stari Most, centralno grejanje, prizemlje. Hitno! Tel: 065/321-12-55

• Izdajem dvosoban stan ekstra namešten, NOVOGRADNJA sa mašinom za suđe i veš, grejanjem na gas i parkingom, kablovskom, preko puta suda. Tel: 063/504-473.

• Prodajem stan 46mx2, III sprat, ulica Puškinoва 16 (kod pijace) Tel: 063/534-930.

• Učenici, izdajem sobu blizu bolnice. Tel: 022/617- 239

• Izdajem jednosoban konforan namešten stan u Matije Hudi. Tel: 062/190-88-36.

• Izdajem prazan dvosoban stan u naselju Matije Hudi prvi sprat . Tel: 061/324-57-11 i 613-920.

• izdajem jednosoban namešten stan za jednu ili dve osobe, blizina centra i bolnice. Tel: 064/44-20-412

• Izdajem dvosoban namešten stan Matije hudi. Tel: 063/802-73-14.

• Izdajem dvosoban ne namešten stan, centar grada teći sprat , CG. Tel: 064/160-90-61.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

Svakog drugog petka na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta **615-200**

- Izdajem dvosoban ne namešten stan kod Sportske hale Pinki. Tel: 064/211-40-35.
- Izdajem polunamešten manji dvosoban stan, CG u Dekancu. Tel: 064/8933-233.
- Izdajem klimatizovan apartman u Baošićima kod Herceg Novog 30m od mora cena 300 evra deset dana. Tel: 022/618-995 i 063/616-150.
- Izdajem namešten dvosoban stan, CG, klima prvi spratnaselje Matije Hudi, preko puta Zmajevе škole, odmah useljiv. Tel: 612-434 i 062/596-780.

- Prodajem dvorišni stan polunamešten 48m2 u Sremskoj Mitrovici. Čukovac 6. Tel: 627-926 i 064/400-23-96.
- Prodajem kuću oko 200m2 na placu 6 ari, delimično nameštena,CG, parket, sanitarni čvor, automehaničarska radionica sa komorom u Lačarku. Tel: 00/436/606-888-249.
- Izdajem namešten stan – kuću 100m2, mogu fizički radnici, studenti, porodice. Tel: 062/154-29-10.

- Prodajem kuću u Sremskoj Rači. Kompletno renovirana. Lokal. Ogroman plac. Povoljno. Tel: 065/391-19-14.

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Prodajem seme graorice, mešana graorica i zob, stočni grašak Angela. Tel: 063/808-61-79.
- Prodajem tri koze francuska alpina, dva jarca, četiri jareta, koze daju 10l mleka dnevno, jarcu od jedne godine, francuska alpina od dve, nemačka alpina. Tel: 065/853-43-17.
- Na prodaju 5 svinja, od 100 do 200 kg žive vage stare oko 8 meseci, organski hranjene, bez koncentrata aditiva i hemije. Hranjene koprivom, jecmom, ovasom, kukuruzom i tritikalom. Tel: 062/177-32-37.
- DULEX TIM doo vršimo otkup svinja u klasi ovaca, junadi i teladi, najpovoljnije cene. Informacije telefonom: 069/773-784.

- Prodajem domaću rakiju šljivovicu, polvoljno. Tel: 661-312 i 069/388-83-99.
- Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta, seče se posle tri godine, Gojko. Tel: 063/109-88-99.

- Prodajem baliranu detelinu sladištena ispod krova. Tel: 063/733-88-55.
- Prodajem kozije mleko sir i surutku. Tel: 022/661-312.
- Prodajem mak ručno radjen. Tel: 062/135-79-16.
- Prodajem očišćen lešnik 1.00 dinara kilogram. Tel: 062/466-220.
- Prodajem čist humus od ovaca i koza urađena analiza. Tel: 060/443-20-66 i 022/443-206.

- Prodajem rakiju šljivovicu. Tel: 022/661-312.
- Otkupljujem vunu Cigaje, Pramenke, Vitenberg, Ilde france. Tel: 022/443-206 i 060/44-32-066.
- Prodajem kozije mleko, sir i surutku, kućna dostava. Tel:661-312.
- Prodajem rakiju šljivovicu. Tel: 661-312.
- Kupujem seme lubenice Mauzerke 100 komada . Tel: 062/514-005.

- Prodajem soju rod 2015 za ishranu stoke.. Cena po dogovoru. Za dalje informacije pozovite na tel: 063/539-301.
- Prodajem baliranu detelinu oko 350 kom. Tel: 022/661-004.

- Na prodaju veća količina vina od 1l, 0.7l i 0.5l. Vina su stara oko 20 god. Tel: 065/201-4325 i 063/776-49-60.

USLUGE, POSLOVI

- Časovi matematike za osnovce i srednjoškolce. Nebojša. Tel: 065/39-11-914.
- Krečenje i farbanje stolarije, čisto, uredno. Tel: 064/44-20-412.
- Izrađujem drvene komarnike i prozore svih dimenzija. Tel: 612-758 i 066/974-59-13.
- Ozbiljan muškarac traži isključivo ženu radi braka od 35-45 godina. Pekar. Tel: 064/413-86-43
- Ozbiljna gospođa traži muškarca do 60 godina isključivo radi braka. Lepše je u dvoje. Tel: 061/186-57-58
- Potreban radnik za rad na poljoprivrednom imanju. Ozbiljan, da nije krivično kažnjavan i da zna rukovati sa poljoprivrednim mašinama. Takođe potrebna i slobodna žena. Besplatan stan i hrana. Plata po dogovoru. Tel: 065/3003957
- Starija gospođa traži ženu za negu i spremanje u kući može i noću. Tel: 640-185.
- Potreban radnik za rad na poljoprivrednom imanju. Ozbiljan, da nije krivično kažnjavan i da zna rukovati sa poljoprivrednim mašinama. Takođe potrebna i slobodna žena. Besplatan stan i hrana. Plata po dogovoru. Tel: 065/300-39-57.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

• Sa "Sremskom poljoprivredom" na sremskim poljima, farmama i vašim gazdinstvima

• „Sremska poljoprivreda" svakog drugog petka na kioscima i u pretplati na vašu adresu

• Kako da unapredite sopstveni agrobiznis – kako do boljih prinosa na vašim poljima, kako do profitabilnog uzgoja na vašim farmama...

• Dragoceni saveti eminentnih stručnjaka, samo u vašoj „Sremskoj poljoprivredi"

MARKETING
Tel/fax 022/610-496
Mob:063/8526-021
E-mail:poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Časovi matematike. Diplomirani matematičar daje časove svim uzrastima. Pripreme za prijemni ispit za srednje škole i fakultete. Tel: 022/617-525 i 611-622.
- Prodajem 10 pčelinjih društava uAŽ-standard košnicama, smeštenih u demontažni paviljon. Cena po dogovoru. Tel: 064/227-28-71 i 064/490-59-69.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Zbog nemogućnosti držanja na prodaju veoma krupan jarac star 2 godine. Tel: 064/175-29-76.
- Na prodaju muško ždrebe - lipicaner, staro 10 meseci, cena 700 EVR. I žensko ždrebe - lipicaner, staro 7 msceri, cena 600 EVR. Tel: 062/852-79-43.

KUĆNI LJUBIMCI

- Na prodaju čistokrvni hajkom kunići svih uzrasta od mesec dana pa do odraslih mužjaka i ženki za priplod. Tel: 063/564-166.
- Na prodaju prošlogodišnje kokinkine. Tel: 061/215-45-94.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

Trg Vojvođanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

- Prodajem pet koza i osam jarića.Cena po dogovoru. Tel: 063/703-80-76.
- Na prodaju jaganjci za klanje, od 25 do 35 kg. Tel: 065/254-0432 i 063/808-30-25.
- Na prodaju kobila lipicanerka. Tel: 064/233-8322 i 064/128-10-72.
- Na prodaju hajkom i panon beli. Starosti mesec dana, cena po mesecu starosti 500 dinara i jedna ženka 4 meseca. Tel: 064/128-1072 i 061/623-90-24.

- Na prodaju kobilu lipicanerka. Tel: 064/233-8322 i 064/128-10-72.
- Na prodaju hajkom i panon beli. Starosti mesec dana, cena po mesecu starosti 500 dinara i jedna ženka 4 meseca. Tel: 064/128-1072 i 061/623-90-24.

- Prodajem 30 visokosjarenih alpina koza sa rogovima i bez. Prodajem zajedno sa umatičenim jarcem. 50e po komadu. Tel: 063/843-60.07 i 064/911-83-66.
- Prodajem kravu sa ženskim teletom 25 do 30 litera mleka, i 6 meseci steonu junicu. Tel: 064/140-1226 i 022/480-154.
- Prodajem kravu crno beli holštajn, steona. Tel: 069/668-206.
- Prodajem 20 jarića stare mesec dana. Tel: 064/123-96-41.
- Prodajem tri krave umatičene friške muzare idu u pašu, Susek. Tel: 021/878-025.
- Prodajem 13 koza starosti od 1-3 godine daju do 3 litre mleka. Tel: 064/123-96-41.
- Prodajem dva jarca. Tel: 661-312.
- Prodajem nerasta mangulana bele boje za priplod težine oko 100kg. Tel: 064/239-4662
- Prodajem konje. Tel: 063/899-6853 i 022/351-829

- Prodajem konje. Tel: 063/899-6853 i 022/351-829

PLASTENICI, STAKLENICI

- Prodajem pocinkovani platenik 30x5m. Tel: 066/312-736.
- Prodajem prikolicu sa 40 košnica AŽ Standard, 800 ožičenih ramova, 4 nukleusa.. Tel: 061/174-21-46.
- Na prodaju platenik (konstrukcija) dimenzija 8 puta 28 i visine 3,5m. Konstrukcija je kao nova. Stara godinu dana.Sa konstrukcijom se daje i najlon (izraelski) nov neotpakovan.Uz navedene stavke ide i sistem za zalivanje (kap po kap) i orošavanje. Tel: 062/682-479.

PČELARSTVO

- Prodajem 18 pčelinjih društava na po 10 LR ramova i 5 pčelinjih društava na po 2 Fararova nastavka. Pčele se mogu videti i pregledati. U odličnom su stanju i biće potpuno spremne za bagremovu pašu. Tel: 022/673-447.
- Prodajem LR košnice sa ramovima i saćem bez pčela. Tel: 022/742-110 i 066/951-84-70.

MOTORNA VOZILA

- Prodajem ladu limuzinu 1300 ispravna, cena 200 evra. Tel.022/553-570 i 060/553-35-70.
- Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.
- Prodajem ladu limuzinu 1300 ispravna, cena 200 evra. Tel.022/553-570 i 060/553-35-70.
- Prodajem Reno Senik 1,9 TD, godina proizvodnje 2005. Tel: 063/800-32-75.
- Prodajem Fiat Punto godina proizvodnje 2002, benzinac 4-oro vrata , rađen za Nemačko tržište. Tel: 063/529-672.
- BMW benzin 2004. godište, registrovan 3.800 evra može zamena za jeftiniji. Tel: 063/531-620.
- Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.
- Prodajem Jugo Koral In , godina proizvodnje 2007, sa plinom, cena 900 evra. Tel: 060/080-53-31.
- Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

RAZNO

- Na prodaju povoljno, creva za peskarenje sa diznama 8 i 10mm, kondenz boce i peskare. Tel: 022/673-526 i 063/854-16-38.
- Na prodaju bela srpska bronza. Više dimenzija, cena po komadu je 3500 dinara. 94x60x2500, 90x50x250, 82x50x250, 100x50x250. Tel: 064/232-180.
- Na prodaju Izlazno vratilo MTZ 820, 920, 1221. Tel: 064/232-180.
- Prodajem tvrdo crevo okiten fi14 sa dve kapaljke na 1, 2 metara. Dužina 8000m. Tel: 066/312-736.
- Na prodaju čerupaljke su izrađene od pocinkovanog lima 1mm, ojačane, nisu farbane tako da ne postoji opasnost od tragova farbe na mesu. Tel: 063/151-41-61.
- Na prodaju veća količina vina od 1l, 0.7l i 0.5l. Vina su stara oko 20 god. Tel: 065/201-4325 i 063/776-49-60.

Roloplast Mošić

- Prodajem palme različitih veličina i starosti. Dekorativnog izgleda, pogodne za ugostiteljske i turističke objekte, kao i za ljubitelje egzotičnih biljaka. Tel: 064/662-49-55.
- Posle kontejnera i kesa svi se vrata na čaše, razloga je mnogo. Čaše se proizvode se u četiri dimenzije.Tel: 060/455-16-30 i 022/455-163.
- Na prodaju radijalna guma sa felnom i tegovima 16.9-28, nova. Tel: 063/531-155.
- Na prodaju Bosch pumpa za traktor Ri-kard Bencic Rijeka. Neispitana. Mislim da je ispravna. Šaljem kurirskom službom ili lično preuzimanje. Tel: 064/810-72-58.

OSIGURAJTE VAŠE USEVE I PLODOVE u kompaniji sa tradicijom dugom 200 godina! Tel: 064/4615-799

- Na prodaju šestoredni adapter za suncekret za Deutz Fhar. Tel: 066/455-540.
- Prodajem plasticne cisterne od 1000l. cena 75 evra, za veće količine dogovor. Tel: 062/851-88-99.
- Prodajem kaban 65000 din. (100 l subotički, sa mešačom, prevrtač, star dve godine veoma malo korišćen, ispeko oko 10 kazana). Prodajem Inox bačvu 55000 din (Ezio 850l, za rakiju, bez postolja, stara dve godine). Prodajem pumpu sa filterom Rover 22000 din. Tel: 060/056-5498
- Na prodaju grabulje za kupljenje lešnika, oraha i drugog voća i povrća. Tel: 063/892-50-30.
- Povoljno prodajem nove, nekorišćene čerupalje za pilice, testirane, novo, garancija, cena 110 EUR. Tel: 064/595-9720 i 061/693-03-83.
- Na prodaju dobro očuvan rasturivač veštačkog đubriva. Korišćen samo jednu sezonu. Tel: 063/575-040.

- Na prodaju dobro očuvana prikolica za razbacivanje stajskog đubriva. Tel: 063/575-040.
- Prodajem Euro kuku za Astru G. Tel: 060/661-21-81.

- Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta. Seče se posle tri godine. Gojko. Tel: 063/109-88-99.

- Biljne kapi divljeg krastavca Ecballium elaterium, pomoćno sredstvo za čišćenje sinusa. Tel: 061/289-11-56.

- Prodajem kavez za koke nosilje tačnaš, automatske pojilice, cena 240 evra. Tel: 063/771-68-64.

- Prodajem frižider na butan, prekrupačnel uređaj za kontrolu svetla. Tel.631-320.

- Prodajem 500kg plavog kamena Zorka Šabac kristal, cena 330 dinara/kg za povrtlare i vinogradare. Za Poljoapoteke popust 10 posto na celu količinu. Tel: 063/611-257 i 015/774-15-86 Ljuban

- Prodajem bagremove stubove rezane, polovne, cena 250 dinara, Kuzmin. Tel:063/779-90-66.

- Prodajem tifon fi 110 dužina creva 300m. Tel: 063/212-399.

- Prodajem polovne delove IMT 539 star osam godina i dvoredni Oltov špartač kukuruza. Tel: 062/112-70-90.

- Prodajem polovne delove sa traktora IMT533 star 9 godina i dvoredni Oltvo špartač za kukuriz. Tel: 022/312-314 i 062/112-70-90.

- Prodajem tuje za živu ogradu. Tel: 022/557-630 i 063/703-44-54.

- Prodajem hladnjaču za mleko od 13 -1600 litar, prikolicu Dojčfar sa 23 noža i sejačicu za žito od 2,5 metra. Tel: 003-859-151-05-461.

- Prodajem dva ručno rađena inkubatora kapaciteta 60 i 120 jaja, vrlo povoljno. Tel:064/214-64-59

- Silo čelije 45t, vaga, pakerica 5-50 kg na prodaju. Tel:063/200-483.

- Prodajem termo peč 4,5 kilovati. Tel: 063/535-542.

- Iznajmljujem kazan za rakiju. Tel: 064/125-30-66.

- Kupujem razne elektromotore, ručni i električni alat, raznu građevinsku i poljo opremu, tanjirače, prekrupače, krunjače, šrafštuke, vintu, poljoprivrednu, etno i drugu antikuu, butan boce i prodaja aluminijumske lamperije i limova za pokrivanje. Tel: 061/11-38-356.

- Prodajem kaveze za 460 koka nosilja. Cena 300e. Stara Pazova. Tel: 022/314-733.
- Prodajem orman, fotelju i trosed na razvlačenje u odličnom stanju sve za 200 evra, cena fiksna, zvati posle 20sati. Tel: 064/915-94-57.
- Ploče za podaščavanje krovova cena 296 din/m2. Prevoz na adresu kupca. Tel: 062/437-236.

LIČNI OGLASI

- Tražim ozbiljnu devojku radi druženja i braka, prvo SMS. Tel: +38163/893-32-08.
- Udruženje „Moja sreća" iz Gornjeg Milanovca može da upriliči da se devojke iz Rusije udaju u Srbiju. Zainteresovani javite se na 065/552-43-11.

- Muškarac 49 godina sam, bez roditelja traži ženu od 33-40 godina radi braka i porodice. Tel: 064/36-55-896

- Fakultetski obrazovan muškarac, situiran sa imanjem, nepušač iz Sremske Mitrovice, traži ženu koja može da ima porodicu. Tel: 064/542-12-77.

- Tražim ozbiljnu ženu za brak od 25 do 40 godina. Pekar. Tel: 064/41-386-43

- Tražim ženu za pomoć u kući ili za udaju do 70 godina. Tel: 064/55-19-159.

- Tražim ženu za ženidbu koja može da ima porodicu. Tel: 022/618-031, 064/504-03-02 i 064/542-12-77.

- Situiran slobodan muškarac traži slobodnu ženu do 45 godina za druženje i eventualni brak. Tel: 064/944-12-95.

- Situirani muškarac srednjih godina traži žensku osobu do 45 godina radi druženja i eventualnog braka. Tel: 065/368-22-21 i 064/400-38-70.

- Oženjen muskarac diskretno bi se družio sa damom 50+ SMS. Tel:062/145-43-90.

- Tražim ozbiljnu devojku radi druženja i braka, prvo sms. Tel: +38163/893-32-08.

- Želeo bih da upoznam žensku osobu oko 45 godina starosti, ozbiljna veza moguć brak, vredi pokušati Srem, Banat i Bačka. Tel: 061/668-43-79.

DULEX TIM d.o.o.

NAJPOVOLJNIJE OTKUPNE CENE

Vršimo otkup svinja u klasi, ovaca, junadi i teladi

069/773-784
065/54-867-76

POSETITE NAŠ SAJT!

WWW.SREMSKENOVINE.CO.RS

MARKETING

063/8526-021

ERDEVİK • ODRŽANA TRADICIONALNA "SREMSKA KULENIJADA"

Pobednik Mitrovčanin Dušan Ivošević

U kategoriji veštačkog omotača drugo mesto osvojio je Vladimir Džmura, a treće Damir Džmura, dok su za najbolji kulen u prirodnom omotaču nagrađeni Dušan Ivošević, Mladen Lemajić i Predrag Lemajić

I ove godine Erdevik je bio domaćin tradicionalne "Sremske kulenijade", koja je okupila rekordan broj izlagača i posetilaca iz Srbije i regiona. Više hiljada posetilaca bilo je u prilici da uživa u najboljim suhomesnatim specijalitetima i vinima sa Fruške gore, a manifestaciju su organizovali Sremska privredna komora, Opština Šid, Turistička organizacija Opštine Šid i Mesna zajednica Erdevik. Manifestaciju je otvorio pomoćnik ministra poljoprivrede **Nenad Katanić** koji je poručio da sremski kulen i kobasica mogu da imaju prođu i na evropskom i na svetskom tržištu i pozvao sve proizvođače da se udruže i zaštite kulen na nivou Evropske unije. Posetiocima i učesnicima „Kulenijade“ obratili su se i predsednik Privredne komore Vojvodine **Ratko Filipović** i predsednik Sremske privredne komore **Đorđe Božić**.

U ime Opštine Šid prisutne je pozdravio predsednik SO Šid **Velimir Ranisavljević**, a u ime Mesne zajednice Erdevik dobrodošlicu svima poželeo je predsednik Organizacionog odbora „Sremske kulenijade“ **Zoran Mašić**.

Za ovogodišnje takmičenje proizvođača sremskog kulena stiglo je 125 uzoraka pod šiframa. Žiri je ocenjavao šest svojstava proizvoda spoljni izgled, izgled preseka, konzistenciju i čvrstoću odreska, miris, ukus i boju.

Na osnovu odluke žirija, prvo mesto u kategoriji veštačkog omotača osvojio je **Dušan Ivošević**, drugo mesto **Vladimir Džmura**, a treće **Damir Džmura**. Svi nagrađeni proizvođači su iz Sremske Mitrovice. Dušan Ivošević je, takođe, imao najbolji kulen i u kategoriji proizvođača kulena u prirodnom omotaču, dok je drugo i treće mesto pripalo Šidanima **Mladenu Lemajiću** i njegovom ocu **Predragu Lemajiću**.

U edrevičkom parku na brojnim štandovima, osim kulena, mogle su da se probaju i razne druge đakonije, kobasice, čvarci,

Dušan Ivošević, apsoltni pobednik Kulenijade

Organizatori i dobitnici priznanja

slanina, štrdule, vino, a svoje štandove sa rukotovrinama imala su i brojna udruženja žena iz celog Srema. Proglašeni su i pobednici za najkreativniji dečiji crtež na temu „Kulenijade“, kao i najuspešniji u igri "Pojeđi kulen", a nagradu za najuređeniji štand dobili su **Dragoslav Šojić** iz Kuzmina i Udruženje žena "Šidijanke", a za najveseliju ekipu proglašeno je Lovačko društvo iz Erdevika. Bogat kulturno umetnički program za koji se pobrinuo Kulturno obrazovni centar Šid, omogućio je posetiocima da uživaju u raznovrsnosti kulture i tradicije sremskog podneblja, ali i drugih regiona kroz nastupe 10 folklornih grupa, sa više od 700 učesnika, među kojima su bila i društva nacionalnih manjina. U večernjim satima koncert je održala grupa „Valentino“.

S. Mihajlović

Specijalna gošća Mira Banjac

Prvi put na „Kulenijadi“ ove godine bila je jedna od naših najpoznatijih dramskih umetnica, rođena Erdevičanka, **Mira Banjac**.

- Čast mi je i zadovoljstvo što ste me pozvali da dođem na ovu manifestiju u mom rodnom Erdeviku. On za mene nikada nije bio selo, nego jedna lepa zelena varošica. Erdevik je moje polazište, tu sam rekla svo-

ju prvu rečenicu na slovačkom, u slovačkoj uniformi i krenula u jedan nepoznati svet umetnosti. Zahvalna sam svima koji su mi pomogli da budem danas ovo što jesam, a to su pre svega moji učitelji i moji prijatelji koji su mi pomogli da uđem u nepoznati svet umetnosti - ovim rečima obratila se publici Mira Banjac i potom kazivala stihove Miroslava Antića.

Mira Banjac govori stihove Miroslava Antića

Velika ponuda suhomestanih proizvoda (foto M. M.)

Dragoslav Šojić nagrađen za najuređeni štand

Najbolji vinari

Od prijavljena 64 uzorka vina i rakije stručna komisija kojom je predsedavao diplomirani enolog **Jovan Popov**, proglasila je najbolje u tri kategorije: belo vino - Vinarija "Dovičin" iz Kulpina, crveno - "Podrum Škrbić" iz Neština a roze - **Pera Sokol** iz Erdevika. Za apsoltnog pobednika proglašen je "Podrum Škrbić" iz Neština, dok je najkvalitetniju rakiju od breške imao **Janko Lomjanski** iz Erdevika.

Bogat kulturno umetnički program

